

Hoe veilig is veilig

“Samen werken aan een veilige leefomgeving”

**Regionaal beleidsplan rampenbestrijding en crisisbeheersing
Noord- en Oost-Gelderland 2012-2015
Concept 14 juni 2011**

Samenvatting

Regionaal beleidsplan rampenbestrijding en crisisbeheersing 2012-2015 Noord-en Oost-Gelderland

Hoe veilig is veilig Samen werken aan veiligheid

1. Inleiding

Onze ambitie is een maatschappelijke aanvaardbaar niveau van veiligheid in de regio bereiken, maar hoe bereik je dat. In het regionaal beleidsplan 'Hoe veilig is veilig' wordt het beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio voor een periode van vier jaar beschreven en de daaruit voortvloeiende activiteiten tussen 2012-2015.

Het beleidsplan is een wettelijke verplichting. Het wordt afgestemd met aangrenzende veiligheidregio's, waterschappen, openbaar ministerie en defensie. Deze samenvatting geeft op hoofdlijnen het beleidsplan weer. Het plan onderscheidt drie dragende beleidsvelden (risicobeheersing, incidentbestrijding en herstel uit ontwrichte situatie) en twee ondersteunende beleidsvelden (informatiemanagement en kennismanagement & kwaliteitszorg). De keuzes binnen de beleidsvelden vinden hun oorsprong in het regionaal risicoprofiel (zoals vastgesteld in de algemeen bestuursvergadering van 30 maart 2011).

De veiligheidsregio volgt de ontwikkelingen en stelt, waar nodig, de doelstellingen periodiek bij. Tegelijkertijd zal voldaan worden aan de wettelijke verplichting om jaarlijks over de uitvoering van landelijke doelstellingen te rapporteren (Wvr. Artikel 14.2 b).

De komende beleidsperiode kenmerkt zich door veranderde en nog veranderende wet- en regelgeving, verbreding van het aandachtsveld van rampenbestrijding naar crisisbeheersing, intensievere samenwerking binnen en buiten de veiligheidsregio. In deze dynamische omgeving dienen gemeenten, brandweer, de politie en de GHOR hun eigen taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing goed uit te voeren. Met name de vereisten voortkomend uit de Wet veiligheidsregio's hebben een grote invloed op de werkzaamheden die de komende periode worden uitgevoerd.

2. De veiligheidsregio

In het beleidsplan wordt gesproken over de veiligheidsregio, hiermee wordt de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG: brandweer en GHOR) aangevuld met de politie- en gemeentelijke kolom bedoeld. Deze vier kolommen spelen gezamenlijk een hoofdrol binnen de multidisciplinaire samenwerking.

De VNOG is een regionaal samenwerkingsverband van 22 gemeenten, gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en geeft uitvoering aan de taken en bevoegdheden van de Wvr. De volgende gemeenten werken hierbinnen samen:

Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.

Binnen de veiligheidsregio werken de 22 gemeenten samen aan de volgende missie:

De veiligheidsregio werkt in nauw overleg samen met maatschappelijke partners aan een veilige leefomgeving. Zeven dagen per week, 24 uur per dag, ligt de focus op het beheersen van risico's en het bestrijden van incidenten. Voortdurend goed voorbereid zijn in samenspraak met burgers, bedrijven en instellingen in de regio Noord- en Oost Gelderland.

De visie beschrijft dat een maatschappelijk aanvaardbaar niveau van veiligheid in de regio bereiken onze ambitie is. Hierbij horen de volgende vragen: hoe veilig is veilig, tot welk niveau is de overheid, mede gelet op maatschappelijke kosten en andere maatschappelijke doelstellingen, in staat veiligheid te garanderen. Om antwoord te geven op deze vragen, is er per beleidsveld een visie opgenomen. Deze visie wordt uitgewerkt in concrete resultaten.

3. Risico en regie

Het risicoprofiel is het kader voor de keuzes van het bestuur over veiligheid. Een risico is een combinatie van een onwenselijke gebeurtenis met nadelige gevolgen (impact) en de kans (waarschijnlijkheid) op het ontstaan ervan. Welke risico's maatschappelijk aanvaardbaar zijn is een kwestie van (bestuurlijke) weging. In onze regio kunnen risico's en crises van verschillende aard en omvang optreden. Grote branden, extreem weer, ongevallen met giftige stoffen, maar ook grootschalig uitvallen van stroom of een griep пандemie. Het onderkennen van de aard en het niveau van risico's is essentieel. Speerpunt in deze beleidsperiode is dan ook het verder uitwerken van de scenario's (zoals vastgelegd in het risicoprofiel) en het opstellen van een capaciteitanalyse, die als basis kan dienen voor de operationele plannen van de verschillende kolommen.

Naast de scenario's in het risicoprofiel zijn er (in eerste aanleg) drie generieke processen benoemd waarmee winst kan worden behaald op meer dan één scenario, door verlaging van de impact en waarschijnlijkheid. Deze drie processen zijn: risico- en crisiscommunicatie, zelfredzaamheid en evacuatiestrategieën.

4. Risicobeheersing

Risicobeheersing betreft het inzicht krijgen in, analyseren van, beheersen van en sturen op risico's met het doel het risico zoveel mogelijk te verkleinen. Daarbij is het van evident belang dat alle delen van de samenleving zich bewust worden wat hun aandeel en rol is bij de risico's in veiligheid en het overeenkomstig handelen. Het accent ligt op bewustwording, eigen verantwoordelijkheid nemen en het daarop aangesproken worden; niet meer alleen vertrouwen op de overheid.

De veiligheidsregio zal ook haar adviesrol verder versterken. De doorontwikkeling van het specialisme natuurbrand moet uiteindelijk leiden tot de vorming van een expertregio. Dit samen met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden. In het kader van de adviesrol zal ook de niet wettelijke adviesfunctie nader worden beschreven (Wvr artikel 14.2 e).

Ook risicocommunicatie maakt deel uit van risicobeheersing. Het gaat om het communiceren over risico's waaraan burgers blootstaan, maar ook om het bieden van een handelingsperspectief waardoor zij in staat zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen. Ook de twee andere generieke processen worden de aankomende jaren verder versterkt om daarmee de voorbereiding op de incidentscenario's te verbeteren.

5. Incidentbestrijding

Veel incidenten kennen in potentie elementen van een ramp of elementen van een crisis. Bovendien hebben kleine incidenten door de media-aandacht een grote impact, waardoor snel en soepel opschalen van de overheid nodig is. Onder de term incident wordt ook de dreiging van een fysieke gebeurtenis geschaard, zoals een dreigende aanslag of dreigende overstroming.

Vastgelegd is dat in 80% van de gevallen er moet worden voldaan aan de opkomsttijden zoals gesteld in de Wvr. De reden om uit te gaan van dit percentage komt voort uit de uitgestrektheid van de regio en in relatie met de bevolkingsdichtheid en kosteneffectiviteit. Het is niet altijd mogelijk om binnen de gestelde tijd op de opkomstlocatie te zijn. Daarnaast is een deel van de ondersteunende functionarissen niet in piket georganiseerd.

Belangrijk aandachtspunt in incidentbestrijding zijn goed opgeleide en getrainde functionarissen (Wvr artikel 14.2 d). Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan de externe partners die worden getraind en geoefend. Hoe men omgaat met een incident en de mate waarop en hoe hierover wordt gecommuniceerd is door de grotere rol van social media steeds belangrijker geworden. Daarmee wordt ook crisiscommunicatie, als verantwoordelijkheid van de gemeenten, tijdens een ramp of een crisis cruciaal. De komende jaren worden ingezet om dit verder door te ontwikkelen.

6. Herstel uit ontwrichte situatie

Het doel van herstel in ontwrichte situatie is het creëren van een normale situatie door het nemen van een geheel aan maatregelen. Hierbij staan drie groepen activiteiten centraal. De eerste groep is het organiseren van de herstelfase, zoals bijvoorbeeld het verlenen van psychosociale nazorg, informatievoorziening naar de slachtoffers etc. Het tweede deel bestaat uit het ondersteunen van het bestuur, i.v.m. de mogelijke onderzoeken en het derde deel bestaat uit het bijstellen van het beleid n.a.v. evaluaties.

De GHOR wil met het protocol ingrijpende gebeurtenissen landelijk richtinggevend zijn. In dit beleidsplan wordt nadrukkelijker aandacht besteed aan de herstelfase, dit betekent dat er een plan nafase moet worden opgesteld. De gemeente is hierin leidend. Ook zal in de evaluatiemethodiek de herstelfase nader aandacht krijgen.

7. Informatiemanagement

Informatiemanagement (netcentrisch werken) is een cruciaal onderdeel van crisisbeheersing en rampenbestrijding (Wvr artikel 14.2 c). Het is een ondersteunend proces, het doel van dit proces is het verkrijgen van alle voor de bestrijding van het incident relevante informatie en die actief beschikbaar te stellen. De veiligheidsregio wil zijn koploperpositie op het gebied van informatiemanagement handhaven en innoveren. Daarom zal het netcentrisch werken worden doorontwikkeld, de informatievoorziening worden gestroomlijnd en zal er een multidisciplinair knooppunt worden ingericht.

8. Kwaliteitszorg & Kennismanagement

Kwaliteitszorg en Kennismanagement richten zich op het optimaliseren van de prestaties van de organisatie om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van de 'klant' en de eigen professionele standaarden. Dit proces is een ondersteunend proces. Binnen de Wvr wordt de veiligheidsregio verplicht gesteld om zijn kwaliteitsstreven te organiseren. Dit vraagt om een samenhangend beleid ten opzichte van kwaliteitszorg.

Ten aanzien van kennismanagement wordt gewerkt aan het vergroten van het lerend vermogen binnen de organisatie. Hierin worden bestaande instrumenten zoals technisch (brand) onderzoek, evaluaties van oefeningen en inzetten en tevredenheidonderzoeken, analyses van klachten gecontinueerd en verder uitgebreid. Het specialisme dat de veiligheidsregio heeft opgebouwd op het gebied van brandonderzoek wordt verder gecontinueerd en uitgebreid, daarmee is brandonderzoek het tweede specialisme, waarmee de veiligheidsregio zich op landelijk niveau onderscheidt.

Bijlagen

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de risico's en het (nieuwe) beleid c.q. (nieuwe) maatregelen die voor elk van de scenario's zullen worden uitgewerkt. Dit geldt ook voor de generieke processen.

In bijlage 2 wordt per hoofdstuk in een Doelen Inspanningen netwerk beschreven welke doelen worden behaald (en wanneer) en welke inspanningen hiervoor moeten worden gedaan. Hiermee wordt op een compacte manier een overzicht gegeven van de hoofdstukken.

In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van de partners van de veiligheidsregio.

In bijlage 4 worden de mono ontwikkelingen van de 4 kolommen beschreven.

In bijlage 5 wordt een overzicht gegeven van de operationele prestaties, dit is een wettelijke verplichting (Wvr 14.2 a). Hiermee wordt vastgelegd wat de opkomsttijden zijn voor de verschillende functionarissen en welke afwijkingen hierop zijn.

In bijlage 6 wordt een beschrijving gegeven van de voorzieningen en maatregelen opkomsttijden brandweer, ook dit is een wettelijke verplichting (Wvr artikel 14.2 f). Deze beschrijving, ook wel dekkingsplan genoemd maakt onderdeel uit van het beleidsplan.

In bijlage 7 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte afkortingen.

Voorwoord

Lange tijd had iedereen in de meterkast een kaart hangen waarop stond hoe te handelen bij een ramp. Nog steeds horen we op iedere eerste maandag van de maand de sirenes en worden we bij rampen en crises opgeroepen af te stemmen op de frequentie van de regionale omroep. Maar sinds enige tijd reageren inwoners bij dreigingen met sms, Twitter en andere sociale media en moeten we onze draaiboeken hierop aanpassen. Zo is onze veiligheidsregio ook ontstaan; vanuit een groeimodel met de noodzaak voortdurend te leren en aanpassingen te verrichten.

Onze inwoners hebben dagelijks profijt van deze samenwerking tussen 22 gemeenten, politie, brandweer en GHOR. Door de brede focus en de bestuurlijke en operationele samenwerking, zijn we in staat veiligheidsvraagstukken snel en effectief aan te pakken. De subtitel van dit beleidsplan rampenbestrijding is niet voor niets: *samen werken aan een veilige leefomgeving*.

Als onderlegger voor dit plan is een risicoprofiel opgesteld, bestaande uit een risico-inventarisatie en een risicoanalyse. Dit is een sturingsmechanisme voor het maken van bestuurlijke keuzes en bijbehorende inzet van middelen en capaciteit. Ook stellen we in dit beleidsplan voor ons specialisme op het gebied van natuurbrand en brandonderzoek verder uit te bouwen. En, we zijn koploper op het gebied van omgaan met ingrijpende gebeurtenissen en op het gebied van netcentrisch werken. Dat laatste betekent zorgen voor een informatiemanagement zodanig dat iedereen een totaalbeeld van de crisissituatie heeft. Samen met onze burgers en onze netwerkpartners blijven we werken aan een verdere professionalisering van de voorbereiding op en de uitvoering van de bestrijding van incidenten en crises. Want *samen* bereiken we meer!

Mr. G. J. de Graaf

Voorzitter Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Korpsbeheerder Politieregio Noord- en Oost-Gelderland

Inhoudsopgave

1. Het regionaal beleidsplan	11
1.1 Grondslagen	11
1.2 Doelstellingen van het regionaal beleidsplan	12
1.3 Partners	12
1.4 Besluitvorming	12
1.5 Relatie met de veiligheidsketen	12
1.6 Leeswijzer Regionaal Beleidsplan	13
2. De veiligheidsregio	15
2.1 Inleiding	15
2.2 De organisatie van de veiligheidsregio.....	15
2.3 Missie en Visie	17
3. Risico en regie	19
3.1 Risicoprofiel als motor	19
3.2 Risicobeleid	20
4. Risicobeheersing.....	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Visie op risicobeheersing	21
4.3 Uitgangspunten en doelstelling beleid	21
4.4. Beleidsrealisatie	22
5. Incidentbestrijding	19
5.1 Inleiding	23
5.2 Visie op incidentbestrijding	23
5.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid	23
5.4 Beleidsrealisatie	24
6. Herstel uit een ontwrichte situatie.....	25
6.1 Inleiding	25
6.2 Visie op herstel	25
6.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid	26
6.4 Beleidsrealisatie	26
7. Informatiemanagement.....	29
7.1 Inleiding	29
7.2 Visie op informatiemanagement	29
7.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid	29
7.4 Beleidsrealisatie	30
8. Kwaliteitszorg & kennismanagement.....	31
8.1 Inleiding	31
8.2 Visie op kwaliteitszorg en kennismanagement	31
8.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid	31
8.4 Beleidsrealisatie	32
Bijlagen	33
Colofon	58

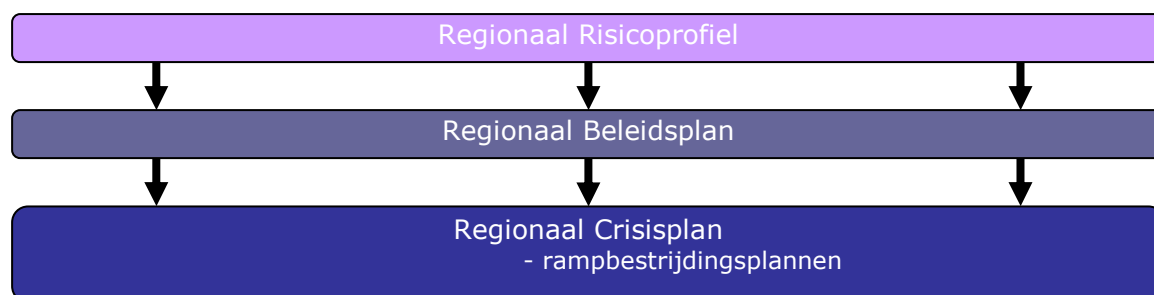
1. Het regionaal beleidsplan

1.1 Grondslagen

Voor u ligt het regionaal beleidsplan 'Hoe veilig is veilig'. Conform artikel 14 van de Wet veiligheidsregio (Wvr) moet het bestuur van de veiligheidsregio tenminste één maal in de vier jaar een beleidsplan vaststellen dat wordt afgestemd met aangrenzende veiligheidsregio's, waterschappen en politiekorpsen. Het beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op het vastgestelde risicoprofiel. Tevens is het beleidsplan gebaseerd op de 'Handreiking Beleidsplan Veiligheidsregio' zoals vastgesteld door het Veiligheidsberaad.

In dit beleidsplan wordt gesproken over de veiligheidsregio. Hiermee wordt de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG: brandweer en GHOR¹) aangevuld met de politie- en gemeentelijke kolom bedoeld. Deze vier kolommen spelen gezamenlijk een hoofdrol binnen de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van rampen en crisisbeheersing.

Onderstaand worden de verschillende planfiguren zoals bedoeld in de Wvr en de positie van het beleidsplan binnen deze planfiguren toegelicht.

Regionaal Risicoprofiel (art. 15 Wvr)

Het doel van het risicoprofiel is het inzichtelijk maken van de impact en waarschijnlijkheid van de (meest voorkomende) risico's in de regio. Het risicoprofiel is input voor zowel het beleidsplan als het crisisplan.

Regionaal Beleidsplan (art. 14 Wvr)

In het beleidsplan is het beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio voor een periode van vier jaar beschreven. Het plan is een instrument in de vertaling van bestuurlijke ambities naar operationele maatregelen. Op deze manier geeft het bestuur richting aan de inspanningen van de vier kolommen om de risico's op en/of de gevolgen van incidenten in de veiligheidsregio te beperken. Ook beschrijft het de voorbereiding en samenhang tussen beheersen en bestrijding van deze risico's.

Regionaal Crisisplan (art. 16 Wvr)

Het crisisplan beschrijft de organisatie (de hoofdstructuur), de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Daarnaast bevat het de afspraken die zijn gemaakt met partijen die (mogelijk) betrokken zijn bij rampen en crises.

---

¹ De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde organisatie GHOR is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening, en met de advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening.

- Rampbestrijdingsplannen (hoofdstuk 6 Besluit Veiligheidsregio's)

De Rampbestrijdingsplannen zijn een verfijning van het crisisplan en richten zich specifiek op bepaalde inrichtingen (zoals bedoeld in artikel 8 van het Besluit risico's zware ongevallen 1999), afvalvoorzieningen categorie A en luchtvaartterreinen.

1.2 Doelstellingen van het regionaal beleidsplan

Conform de Wvr is het college van burgemeester en wethouders belast met de organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en rampen- en crisisbeheersing. Vervolgens draagt het college dit over aan de veiligheidsregio (dit is in gebeurd met de vaststelling van de gemeenschappelijke regeling VNOG 2010). In dit beleidsplan wordt alleen het gedeelte van rampen- en crisisbeheersing uitgewerkt.

Het beleidsplan onderscheidt drie dragende beleidsvelden (risicobeheersing, incidentbestrijding en herstel uit een ontwrichte situatie) en twee ondersteunende beleidsvelden (informatiemanagement en kennismanagement & kwaliteitszorg). De keuzes binnen deze velden vinden hun oorsprong in het regionaal risicoprofiel. Door het beschrijven van doelstellingen per beleidsveld geeft het aan wat de veiligheidsregio met het beleidsplan wil bereiken. Daarnaast beschrijft het wat de veiligheidsregio voor inspanningen levert, welke resultaten daarvoor bereikt moeten worden en wie verantwoordelijk is voor het bereiken van de resultaten.

De veiligheidsregio volgt de ontwikkelingen en stelt, waar nodig, de doelstellingen periodiek bij. Tegelijkertijd zal er voldaan worden aan de wettelijke verplichting om jaarlijks over de uitvoering van de landelijke doelstellingen te rapporteren.

Op basis van dit beleidsplan stellen de kolommen jaarplannen op, waarin zij opnemen op welke wijze de doelstellingen worden bereikt.

1.3 Partners

Er wordt afgestemd met de Veiligheidsregio en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Veiligheidsregio IJsselland, Regio Twente en Flevoland. Daarnaast vindt afstemming plaats met de waterschappen, Defensie, provincie Gelderland en het Openbaar Ministerie (OM).

1.4 Besluitvorming

Het beleidsplan is door de gezamenlijke vergadering van het Algemeen Bestuur van de VNOG/regionaal college vastgesteld op .....

In de voorbereiding op de besluitvorming door het Algemeen Bestuur van de VNOG zijn de 22 gemeenteraden van de regio betrokken.

1.5 Relatie met de veiligheidsketen

Op de volgende pagina wordt de relatie gelegd tussen de drie dragende beleidsvelden en de veiligheidsketen.

Risicobeheersing	Proactie	Het wegnemen van structurele oorzaken van onveiligheid
	Preventie	Het in een gegeven (potentieel onveilige) situatie treffen van maatregelen die effect hebben op de directe oorzaken van onveiligheid en/of op het verminderen van de gevolgen ervan
Incidentbestrijding	Preparatie	De daadwerkelijke voorbereiding op de bestrijding van mogelijke aantasting van de veiligheid: te denken valt aan het opstellen van rampbestrijdingsplannen, het crisisplan en het organiseren van oefeningen. Preparatieve maatregelen zijn operationeel en organisatiespecifiek van aard
	Repressie	De bestrijding van onveiligheid en de hulpverlening in acute noodsituaties door daadwerkelijke inzet van politie, GHOR, brandweer en andere hulpverleningsdiensten
Herstel	Nazorg	Alles wat nodig is om zo snel mogelijk terug te keren naar normale verhoudingen. Hierbij is zowel aandacht voor opvang en begeleiding van slachtoffers, als voor opsporing, vervolging en/of begeleiding van daders.

1.6 Leeswijzer Regionaal Beleidsplan

Dit beleidsplan is opgebouwd uit 8 hoofdstukken en 7 bijlagen. In hoofdstuk 2 wordt de organisatie van de veiligheidsregio geïntroduceerd en haar missie en visie. Hoofdstuk 3 beschrijft op hoofdlijnen het risicoprofiel van de regio. De drie dragende beleidsvelden (risicobeheersing, incidentbestrijding en herstel uit een ontwrichte situatie) worden in hoofdstuk 4,5 en 6 uitgewerkt. Daarnaast worden de twee ondersteunende beleidsvelden (informatiemanagement en kwaliteitszorg & kennismanagement) uitgewerkt in hoofdstuk 7 en 8. De veiligheidsregio beschrijft in deze hoofdstukken wat voor doelstellingen de veiligheidsregio wil behalen, welke resultaten daarvoor bereikt moeten worden en wie regie voert op het bereiken van deze resultaten.

In de bijlagen is achtereenvolgens weergegeven: de uitwerking van het 10 scenario's van het risicoprofiel, de ondersteunende doelen/inspanningennetwerken behorende bij hoofdstukken 4 tot 8, overzicht van de partners, de mono ontwikkelingen van de brandweer, GHOR, politie en gemeenten, een overzicht van de beoogde operationele prestaties, een verwijzing naar de beschrijving van de voorzieningen maatregelen opkomsttijden brandweer en een lijst van gebruikte afkortingen.

2. De veiligheidsregio

2.1 Inleiding

De VNOG is een regionaal samenwerkingsverband van 22 gemeenten, gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en geeft uitvoering aan de taken en bevoegdheden van de Wvr. De volgende gemeenten werken binnen de veiligheidsregio samen:

Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.

Figuur 1. Gemeentelijke indeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

2.2 De organisatie van de veiligheidsregio

Aan het hoofd van de gemeenschappelijke regeling staat het Algemeen Bestuur (AB) dat wordt gevormd door de 22 burgemeesters in de regio. Bijzonder aan de regio Noord- en Oost-Gelderland is dat de regio is opgedeeld in zes brandweerclusters. De basis brandweezorg wordt uitgevoerd door deze clusters. Elk brandweercluster levert een lid van het Dagelijks Bestuur (DB).

Ook de Politieregio Noord- en Oost-Gelderland (PNOG) heeft een DB bestaande uit de hoofdofficier van justitie en de voorzitters van de districtelijke driehoeken. De korpschef en de plaatsvervangend korpschef zijn vanuit een adviserende taak hierbij aanwezig. De

politie regio wordt bestuurd door het regionale college overeenkomstig de artikelen 30 en 31 politiewet. Het regionale college bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten in de regio en de hoofdofficier van justitie. Aan de vergaderingen van het regionale college wordt tevens deelgenomen door de korpschef. Voorzitter van het regionale college is de korpsbeheerder.

In Noord- en Oost-Gelderland vergaderen het DB VNOG en de PNOG en het AB VNOG en het RC PNOG gezamenlijk over multidisciplinaire onderwerpen. De veiligheidsdirectie (VD) adviseert het gezamenlijke bestuur over multidisciplinaire onderwerpen binnen de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

Conform de Wvr is het college van burgemeesters en wethouders belast met de organisatie van:

- a. de brandweezorg;
- b. de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- c. de geneeskundige hulpverlening.

Het college van burgemeesters en wethouders draagt deze zorg volgens diezelfde wet over aan het bestuur van de veiligheidsregio. Gemeenten blijven zelf verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de gemeentelijke processen. Voor elke gemeente geldt dat de burgemeester het opperbevel heeft bij brand of in het geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degene die aan de bestrijding van een ramp deelnemen staan onder zijn bevel (artikel 5. Wvr).

Veiligheidsdirectie

De VD bestaat uit de Regionaal Commandant Brandweer (directeur Brandweer), de Regionaal Geneeskundig Functionaris (directeur GHOR), de Korpschef Politie en de Coördinerend Gemeentesecretaris. De VD is belast met het voorbereiden van de besluiten die in de gezamenlijke vergaderingen door de bestuursorganen worden genomen en met het bewaken van de uitvoering van die besluiten door de kolommen. Bij relevante onderwerpen worden ook waterschappen en Defensie uitgenodigd om aan het overleg deel te nemen.

Meldkamer Oost Nederland

Er is één meldkamer die bestaat uit de voormalig meldkamers van Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland (Meldkamer Oost Nederland). In de meldkamer wordt door de VNOG, PNOG, Veiligheidsregio IJsselland, Politieregio IJsselland, RAV Connexxion en RAV IJsselland samengewerkt. Dit is formeel vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De bestuurlijke aansturing van de meldkamer vindt ook plaats door deze gemeenschappelijke regeling.

De multidisciplinaire delen van de Meldkamer Oost Nederland zijn:

- De intake voor politie, brandweer en geneeskundige hulpdiensten;
- Gemeenschappelijke opschaling van het meldkamerproces, indien een incident, calamiteit of crisis daar om vraagt;
- De gezamenlijke meldkamerinformatiesystemen en gezamenlijke meldkamerprocessen.

De organisatie van de multidisciplinaire operationele leiding

De organisatie van de multidisciplinaire operationele leiding is vastgelegd in de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP). Voor de uitwerking wordt verwezen naar het crisisplan.

Organisatie van samenwerking met partners

De veiligheidsregio werkt samen met diverse partijen. Het doel van deze samenwerking is dat de partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat de coördinatie bij de aanpak van een ramp of crisis gezamenlijk tot stand komt. Bij de samenwerking is het

uitgangspunt dat de wettelijke taken en bevoegdheden van alle betrokkenen intact blijven.

Het contact tussen de veiligheidsregio en partners komt tot uitdrukking in:

- Convenanten;
- Deelname vergaderingen bestuur;
- Bestuurlijke overleggen;
- Gezamenlijk optreden in incidentbestrijding en herstelfase;
- Liaisons in regionaal veiligheidsbureau (OM, Defensie en provincie);
- Afstemming over planvorming;
- Afspraken over operationele prestaties;
- Deelname aan opleidingen, trainingen en oefeningen;
- Uitwisselen/ ter beschikking stellen van informatie.

In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van de partners.

2.3 Missie en Visie

In de veiligheidsregio wordt samengewerkt aan de volgende missie:

Missie

De veiligheidsregio werkt in nauw overleg samen met maatschappelijke partners aan een veilige leefomgeving. Zeven dagen per week, 24 uur per dag, ligt de focus op het beheersen van risico's en het bestrijden van incidenten. Voortdurend goed voorbereid zijn in samenspraak met burgers, bedrijven en instellingen in de regio Noord- en Oost Gelderland.

Visie

Onze ambitie is een maatschappelijk aanvaardbaar niveau van veiligheid in de regio bereiken. Bij een maatschappelijk aanvaardbaar niveau horen de volgende vragen: hoe veilig is veilig, tot welk niveau is de overheid, mede gelet op de maatschappelijke kosten en andere maatschappelijke doelstellingen, in staat veiligheid te garanderen? Het veiligheidsbeleid van onze regio is gebaseerd op de veiligheidsrisico's die zich in deze regio voor kunnen doen. We stellen vast welke risico's er zijn en hoe we deze risico's kunnen beperken of terugdringen. Duidelijkheid scheppen over risico's, naar burgers, instellingen en bedrijven binnen onze grenzen, is hierbij essentieel. Hierdoor wordt het risicobewustzijn groter en krijgt een ieder een realistisch beeld van wat de veiligheidsregio kan. Het stimuleren van zelfredzaamheid is hierbij onmisbaar. De komende jaren werken we samen met de burgers en met onze netwerkpartners aan een verdere professionalisering van de voorbereiding op en de uitvoering van de bestrijding van incidenten en crises.

Om dit te bereiken staan we open voor wat er leeft en speelt in de samenleving, we zijn deskundig, oprecht en daadkrachtig in ons doen en laten. We willen een sociale organisatie zijn die bereikbaar en behulpzaam is en waar je mag rekenen op heldere communicatie. De manier waarop wij invulling geven aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid moet bij onze belanghebbenden tot een groot vertrouwen leiden.

3. Risico en regie

3.1 Risicoprofiel als motor

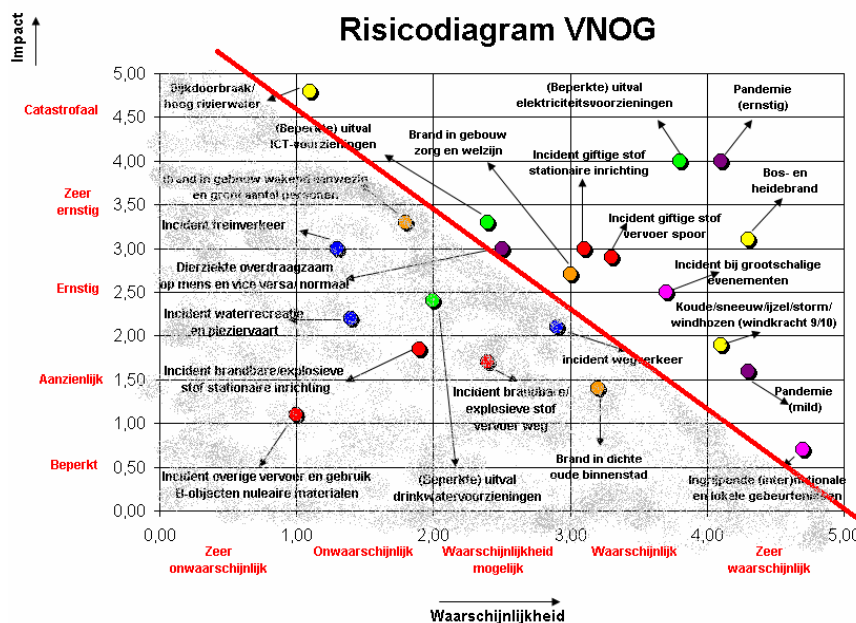
Het risicoprofiel (bestaande uit een risico-inventarisatie en een risicoanalyse) is het kader voor de keuzes van het bestuur over veiligheid.

Een risico is een combinatie van een onwenselijke gebeurtenis met nadelige gevolgen (impact) en de kans (waarschijnlijkheid) op het ontstaan ervan. Welke risico's maatschappelijk aanvaardbaar zijn is een kwestie van (bestuurlijke) weging. Binnen de afweging wordt gekeken naar de inzet van maatregelen en middelen om de kans of de effecten te verkleinen, afgezet tegen de kosten van die inzet. In het regionale risicoprofiel, dat de veiligheidsregio's verplicht moeten opstellen, wordt de kans op en impact van scenario's geïnventariseerd en gewogen. Dat geeft het scenario een 'plaats' in het (cluster en regionaal bepaalde) risicodiagram (zie figuur 3). Dit is vooralsnog een inventarisatie op hoofdlijnen. Bij het nader uitwerken van de maatgevende scenario's en de bijbehorende capaciteitanalyse streven we naar een optimale beheersing van de risico's binnen het maatgevende scenario's.

Bij de vaststelling van het risicoprofiel op 30 maart 2011 heeft het AB besloten over de maatgevende risico's in de regio en de prioriteitstelling voor de uitwerking van de betreffende scenario's. Tevens heeft het AB gekozen voor de aanpak van een (in eerste aanleg) drietal generieke processen, waarmee winst kan worden behaald op meer dan één scenario, door verlaging van impact en / of waarschijnlijkheid. Deze drie processen zijn: risico- en crisiscommunicatie, zelfredzaamheid en evacuatiestrategieën.

Speerpunt voor 2012-2015 is enerzijds het verder uitwerken van de betreffende scenario's en het opstellen van een capaciteitanalyse, die als basis kan dienen voor de operationele plannen van de verschillende kolommen. Anderzijds zal de veiligheidsregio de bovengenoemde drie processen verder uitwerken. In de navolgende hoofdstukken zijn doelen en inspanningen beschreven vanuit de schakels van de veiligheidsketen. Die doelen dragen bij aan de aanpak van de gekozen scenario's zoals ook de uitwerking van de drie generieke processen hieraan bijdraagt.

Figuur 2. Risicodiagram VNOG

3.2 Risicobeleid

Op basis van het risicoprofiel heeft het AB besloten de onderstaande risico's met prioriteit te behandelen (de incident scenario's rechtsboven de streep in het risicodiagram).

- Pandemie (ernstig en mild);
- Bos- en heidebrand;
- Elektriciteitsuitval;
- Extreem weer;
- Overstromingen;
- Incident giftige stoffen (stationair en vervoer);
- Incident grootschalige evenementen;
- Brand in gebouw zorg en welzijn;
- Dierziekte;
- Uitval ICT-voorzieningen;
- Ingrijpende gebeurtenissen.

Een beschrijving van de (nieuwe) maatregelen die voor elk van de scenario's worden uitgewerkt is opgenomen in de bijlage 1. In deze bijlage wordt tevens ingegaan op de drie generieke processen.

4. Risicobeheersing

4.1 Inleiding

Risicobeheersing betreft het inzicht krijgen in, analyseren van, beheersen van en sturen op risico's met het doel het risico zoveel mogelijk te verkleinen. Dit gebeurt door vroegtijdige structurele aandacht voor integrale veiligheid.

Het risicoprofiel is, samen met de wettelijke taken, het kader waarbinnen risicobeheersing plaatsvindt. Door risicobeheersingsmaatregelen worden risico's verkleind. Risicobeheersingsmaatregelen hebben effect op zowel de waarschijnlijkheid (hoe vaak komt iets voor) als de impact (wat is het effect) die samen het risico bepalen. Hoe beter de kwaliteit van de maatregelen is, hoe kleiner uiteindelijk het risico.

Het impactrisico zijn de risico's die overblijven nadat risicobeheersingsmaatregelen zijn geëffectueerd. Incidentbestrijding richt zich op deze impactrisico's, het beheersbaar houden en zo mogelijk verkleinen van de impact. Impactrisico's worden geanalyseerd, zo mogelijk in gezamenlijkheid met incidentbestrijding zodat deze hierop adequaat kan anticiperen.

Dit hoofdstuk geeft in het kort de visie op risicobeheersing binnen de veiligheidsregio weer en de wijze waarop de uitvoering hiervan in gang wordt gezet.

4.2 Visie op risicobeheersing

De risicobeheersingmaatregelen richten zich op het beheersen van de risico's met het accent op het voorkomen en beperken daarvan. Daarbij is het van evident belang dat alle delen van de samenleving zich bewust worden wat hun aandeel en rol is bij de risico's in veiligheid en overeenkomstig handelen. Op deze wijze kan participierend veiligheidsbeleid worden vormgegeven. Het accent ligt op bewustwording, eigen verantwoordelijkheid nemen en daarop aangesproken worden; niet meer alleen vertrouwen op de overheid.

4.3 Uitgangspunten en doelstelling beleid

Het risicoprofiel is het bestuurlijke sturingsmechanisme voor het maken van bestuurlijke keuzes en bijbehorende inzet van middelen en capaciteit. Risicobeheersing vindt plaats op basis van maatgevende risico's uit het risicoprofiel en de wettelijke adviesrol vanuit de Wvr. Risicobeheersing is dynamisch en past zich aan op de veranderingen in het regionale risicoprofiel.

Naast de wettelijke adviesrol is er ook de niet-wettelijke adviesfunctie, zoals advisering rondom natuurbrand. Hiervoor zal, om invulling te geven aan artikel 10b van de Wvr, de niet-wettelijke adviesfunctie worden beschreven.

De veiligheidsregio wil samen met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden het specialisme op het gebied van natuurbrand doorontwikkelen. Dit moet leiden tot de vorming van een expertregio op het gebied van natuurbrand. Dit wordt mede gedaan in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het Veiligheidsberaad en de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR). Hiermee wordt op een thematische wijze inhoud gegeven aan de principes van het participierend veiligheidsbeleid, waarin de termen zelfredzaamheid, publiek-private samenwerking en het aangaan van logische partnerschappen centraal staan. Deze thematische aanpak kent directe raakvlakken met incidentbestrijding, herstel na ontwrichte situatie en kwaliteitszorg en kennismanagement. Dit onderwerp wordt op een programmatische manier aangepakt.

Om de adviesrol vanuit risicobeheersing beter invulling te geven streeft de veiligheidsregio ernaar deze advisering multidisciplinair vorm te geven.

Goed geïnformeerde burgers op het gebied van de risico's in hun leefomgeving is een streven van de veiligheidsregio. Dit wordt gerealiseerd door middel van het generieke proces risicocommunicatie, zoals benoemd in de besluitvorming van het gezamenlijk AB/RC over het risicoprofiel. De basis hiervoor is het vastgestelde risicocommunicatie beleids- en uitvoeringsprogramma.

Door middel van het versterken van de generieke processen zelfredzaamheid en evacuatiestrategieën kan de voorbereiding op de incidentscenario's uit het risicoprofiel worden verbeterd. De veiligheidsregio streeft ernaar om de zelfredzaamheid te verhogen door dit proces te implementeren in de meest maatgevende scenario's. Daarnaast wil de veiligheidsregio evacuatiestrategieën in de meest maatgevende scenario's implementeren.

De veiligheidsregio streeft ernaar om de relatie met en het beheer van externe relevante partners te verbeteren. Het gaat hierbij zowel om partners waarmee een convenant is afgesloten als om andere relevante partners.

Ten aanzien van risicokennis en -informatie streeft de veiligheidsregio naar verbetering. Het gaat daarbij om het delen van informatie vanuit het risicoprofiel, het proces van vergunningverlening en vanuit evaluaties met de relevante partners.

De veiligheidsregio streeft ernaar dat elke relevante partner in staat is bij rampen of crises zijn cruciale processen uit te voeren. Aandachtspunt daarbij is het opstellen van een continuïteitsplan van en door elke kolom. In een continuïteitsplan wordt de voortgang van de bedrijfsprocessen en dienstverlening van organisaties bij uitval van bijvoorbeeld ICT of tijdens een griepandemie geborgd.

De veiligheidsregio streeft er tenslotte naar dat burgers, bedrijven en instellingen hun eigen verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van risicovolle situaties in hun leef- en werkomgeving. Om dat streven te bereiken wil de veiligheidsregio het risicobewustzijn bevorderen. Bestuurders, publieke en private partners binnen de maatgevende scenario's moeten daartoe bewust gemaakt worden van hun verantwoordelijkheid op dit punt.

4.4 Beleidsrealisatie

	Regie	'12	'13	'14	'15
Doorontwikkeling van natuurbrand tot vorming van expertregio	Brandweer		✓	✓	✓
Beschrijving geven van de niet-wettelijke adviesfunctie (conform Wvr. Artikel 10b)	Brandweer	✓			
Multidisciplinaire advisering bij alle scenario's van het risicoprofiel	RVB		✓	✓	✓
Burgers zijn geïnformeerd over de risico's in hun leef- en werkomgeving (d.m.v. risicocommunicatie)	Brandweer	✓	✓	✓	✓
Verhoogde zelfredzaamheid bij burgers en instellingen	Gemeenten		✓	✓	✓
Met alle vitale partners is een convenant opgesteld en afgesloten	RVB	✓	✓	✓	✓
Alle kolommen hebben een opgesteld en vastgesteld continuïteitsplan	RVB	✓	✓	✓	
Bewustwording risico's bij bestuurders en publiek-private partners.	RVB	✓	✓	✓	✓

5. Incidentbestrijding

5.1 Inleiding

Incidentenbestrijding is het zo snel mogelijk creëren van een stabiele situatie: van wanorde naar orde door middel van een gecoördineerde inzet. Hierbij wordt het begrip incident breed opgevat. Veel incidenten kennen in potentie elementen van een ramp of elementen van een crisis. Bovendien hebben kleine incidenten door de media-aandacht soms een grote impact, waardoor snel en soepel opschalen van de overheid nodig is. Onder de term incident wordt ook de dreiging van een fysieke gebeurtenis geschaard, zoals een overstroming, dreigende aanslag en dergelijke. Incidentbestrijding vraagt om een meer generieke voorbereiding. Het is bijvoorbeeld ondoenlijk geworden om alle mogelijke gebeurtenissen te voorzien en voor te bereiden. Dit stelt hogere eisen aan de professionaliteit, flexibiliteit en veerkracht van de incidentbestrijding (organisatie). Deze termen vertalen zich direct naar operationeel en bestuurlijke betrokkenheid. De inspanningen die bij incidentbestrijding geleverd worden zijn mede gebaseerd op de generieke processen en de impactrisico's die uit de scenario's in het risicoprofiel naar voren komen (zie hoofdstuk 3).

Dit hoofdstuk geeft in het kort de visie op incidentbestrijding binnen de veiligheidsregio weer en de wijze waarop de uitvoering hiervan in gang wordt gezet.

5.2 Visie op incidentbestrijding

De visie op incidentbestrijding kan worden omschreven als het optimaliseren van de operationele en bestuurlijke gecoördineerde inzet. Het gaat daarbij om het voorbereiden en afhandelen van incidenten en om het voorbereiden en afhandelen van dreigingen of aankondigingen van incidenten.

Binnen incidentbestrijding worden vijf kritische processen onderscheiden:

- Melding & alarmering;
- Opschaling;
- Leiding & coördinatie;
- Informatie & communicatie;
- Relatiebeheer.

Deze processen dienen verder geoptimaliseerd te worden.

5.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid

Het uitgangspunt bij de voorbereiding op incidentbestrijding zijn de risico's die geformuleerd zijn in het risicoprofiel.

Het zo snel mogelijk creëren van een stabiele situatie heeft betrekking op het optimaliseren van de inzet van de drie operationele kolommen GHOR, politie, brandweer en de gemeentelijke kolom. Het uitgangspunt hierbij is dat deze vier kolommen in gezamenlijkheid op hetzelfde niveau dienen te fungeren. Dit valt onder verantwoordelijkheid van de Veiligheidsdirectie. In het overzicht van de operationele prestaties in bijlage 5, wordt vastgelegd dat binnen 80% van de gevallen de opkomsttijden (zoals gesteld in de Wvr) behaald worden. De reden om uit te gaan van dit percentage komt voort uit de uitgestrektheid van de regio in relatie met de bevolkingsdichtheid en kosteneffectiviteit. Het is niet altijd mogelijk om binnen de gestelde tijd op de opkomstlocatie te zijn. Daarnaast is een deel van de ondersteunende functionarissen niet in een piket georganiseerd.

Om de vijf kritische processen te optimaliseren streeft de veiligheidsregio ernaar om goed opgeleide, getrainde en geoefende functionarissen te hebben conform het vastgestelde meerjarenbeleidplan Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen 2011-2014 (hierna te noemen Multi-OTO-plan). Daarnaast streeft de veiligheidsregio in het kader van haar regierol bij de multidisciplinaire rampen en crisisbeheersing ernaar dat personeel van externe partners op het vereiste niveau kan opereren. Scenario's voor training van de functionarissen worden gebaseerd op de 10 risico's zoals benoemd in het risicoprofiel.

In het kader van de professionalisering worden hoge eisen gesteld aan het opleidingsniveau en de geoefendheid van medewerkers en bestuurders (landelijke gestelde kwalificaties). Daarom zal het Multi-OTO-plan in 2012 worden geactualiseerd met als uitgangspunt:

- het in 2011 vastgestelde crisisplan (knoppenmodel);
- minimaal 1 x per jaar training voor alle betrokken functionarissen;
- landelijke kwalificatie-eisen.

Tevens worden de vijf kritische processen geoptimaliseerd door de verbeterpunten uit oefeningen en evaluaties te implementeren.

Ten aanzien van het proces Opschaling streeft de veiligheidsregio ernaar om tijdig en juist de op- en afschalingsmethodiek ten bate van de aanpak en de bestrijding van incidenten te hanteren. Dit wordt binnen het Multi-OTO-plan getraind en geoefend.

Door de grotere rol van social media wordt het proces Informatie en Communicatie steeds belangrijker. Daarmee wordt ook crisiscommunicatie (in afstemming met risicocommunicatie) tijdens een ramp of crisis cruciaal. Hiervoor moet een strategie worden ontwikkeld. Daarnaast moeten de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokken functionarissen helder zijn. Tevens moet dit worden geoefend, ook dit is opgenomen in het Multi-OTO-plan. Er zal ook regelmatig met themabijeenkomsten aandacht voor dit onderwerp worden gevraagd.

Ten aanzien van het proces Relatiebeheer streeft de veiligheidsregio ernaar om actief te investeren in de maatschappelijke partners die betrokken zijn bij de voorbereiding en uitvoering van crisisbeheersing. Hiervoor worden convenanten afgesloten met de partners in crisisbeheersing over de voorbereiding en uitvoering. Daarnaast worden bestaande convenanten jaarlijks geactualiseerd.

5.4 Beleidsrealisatie

	Regie	'12	'13	'14	'15
Opgeleide, getrainde en geoefende functionarissen conform het Multi OTO plan	RVB	✓	✓	✓	✓
Alle kolommen hebben een adequate regeling m.b.t. alarmering van de functionarissen vastgesteld	RVB	✓			
De opschalingmethodiek t.b.v. de aanpak /bestrijding van incidenten wordt toegepast	RVB	✓			
Ontwikkelen strategie crisiscommunicatie	Gemeenten	✓	✓		
Afsluiten van convenanten met partners	RVB	✓			

6. Herstel uit een ontwrichte situatie

6.1 Inleiding

Waar het doel van incidentbestrijding het creëren van een stabiele situatie is, is het doel van herstel het creëren van een normale situatie door het nemen van een geheel aan maatregelen.

Drie groepen van activiteiten staan hierbij centraal. De eerste groep is het organiseren van de herstelfase. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het verlenen van psychosociale nazorg, uitvoeren van bevolkingsonderzoek en informatievoorziening aan slachtoffers. Ook zaken als herstel van de fysieke en/of sociale infrastructuur van het getroffen gebied maken hier deel van uit. De tweede groep betreft het ondersteunen van het bestuur. Inspecties en onderzoeken maken onlosmakelijk deel uit van de herstelfase. Deze onderzoeken leggen een groot beslag op bestaande capaciteit en vragen specifieke competenties. Professionele ondersteuning van bestuur en organisatie is noodzakelijk. De derde groep is het bijstellen van het beleid. Deze komt voort uit externe en interne evaluaties en onderzoek. De vraag of aanbevelingen daadwerkelijk geïmplementeerd worden is dan relevant.

Met de term herstel wordt duidelijk gemaakt dat het gaat om meer dan alleen 'zorg'. Het schrappen van het voorvoegsel 'na' maakt helder dat het weliswaar gaat om opvolging van incident maar dat er sprake is van nieuwe processen met een eigen dynamiek, die al aanvangt in de incidentbestrijdingsfase en zich in tijd kan uitstrekken tot ver na het grootschalig ongeval, crisis of ramp.

Dit hoofdstuk geeft in het kort de visie op herstel uit een ontwrichte situatie binnen de veiligheidsregio weer en de wijze waarop de uitvoering hiervan in gang wordt gezet.

6.2 Visie op herstel

Het proces Herstel begint in de veiligheidsregio reeds in de preparatieve (voorbereidende) fase. Tijdens de preparatieve fase wordt al nagedacht over de te nemen maatregelen om de duur van de herstelfase te beperken. Ook in de repressieve (bestrijding) fase staat herstel op de agenda's van vooral het regionaal operationeel team (ROT) en de beleidsteams (RBT/GBT). In de herstelfase is vertrouwen van de bevolking in de overheid van groot belang. In de risico- en crisiscommunicatie wordt hiermee rekening gehouden. Ten aanzien van het organiseren van het herstel kan gedacht worden aan het verlenen van psychosociale zorg, het uitvoeren van bevolkingsonderzoek en de informatievoorziening aan slachtoffers. Ook het herstel van de fysieke en sociale infrastructuur van een getroffen gebied maken hiervan deel uit. Een ander belangrijk onderdeel van herstel is de nazorg voor de operationele organisatie (betrokken hulpverleners). Alle kolommen hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheid.

De herstelfase wordt multidisciplinair uitgevoerd waarin de gemeente leidend is. Ervaring leert dat in de herstelfase rekening moet worden gehouden met de rol van inspecties, aansprakelijkheidsvragen en opgestarte onderzoeken.

Evalueren wordt toegepast bij het afsluiten van het proces Herstel en dient tevens voor het bijstellen en verbeteren van bestaande werkwijzen en procedures. In de veiligheidsregio wordt binnen het nieuwe beleid een evaluatiesystematiek ontwikkeld. Een goede evaluatie draagt bij aan een kwaliteitsverbetering in uitvoering op alle fases. Evaluaties zijn ook bestuurlijke verantwoordingsinstrumenten. Het is daarom voor de veiligheidsregio van belang dat het borgen van de evaluatiepunten op een consequente en juiste manier gebeurt.

6.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid

De herstelfase was op onderdelen lange tijd een onderbelicht aspect. Dit terwijl deze fase van groot belang is. Volgens de drie groepen van de herstelfase (het organiseren van herstel, het ondersteunen van het bestuur en het bijstellen van beleid) zijn voor de komende beleidsplanperiode onderstaande uitgangspunten en doelstellingen leidend. De (tussen)doelen zijn langs de lijn van het risicoprofiel ontwikkeld.

Ten aanzien van het volledig organiseren van de herstelfase streeft de veiligheidsregio er naar om met de verantwoordelijken voor vitale infrastructuur en primaire levensbehoeften afspraken te maken over de continuïteit van de levering. Hiervoor worden afspraken vastgelegd in overeenkomsten en convenanten en worden met de verantwoordelijken vitale infrastructuurscenario's beoefend. Met de uitkomsten van de oefeningen worden noodscenario's beoordeeld en bijgesteld. Daarnaast streeft de regio ernaar dat de GHOR-plannen Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen (PSHOR) en het protocol ingrijpende gebeurtenissen (IG) in samenwerking met ketenpartners worden aangescherpt en beoefend. De GHOR wil landelijk richtinggevend zijn op het gebied van omgaan met ingrijpende gebeurtenissen, hiertoe zullen ervaringen worden verzameld, beschreven en uitgedragen.

Tevens wil de regio kunnen beschikken over een regionaal beleidsplan bevolkingsonderzoek. Hiervoor wordt het nationaal beleidsplan bevolkingsonderzoek vertaald naar onze regio. Tenslotte streven we er naar om te beschikken over een plan voor de nafase².

Ten aanzien van het uniform en beter organiseren van de ondersteuning van het bestuur, streeft de regio ernaar dat alle crisisteams uniform omgaan met de verwerking en archivering van documenten. Hiervoor wordt een webapplicatie ingericht binnen de Landelijk Crisis Management Systeem (LCSM) omgeving. Daarnaast is het streven om de evaluaties van de herstelfase te borgen in een evaluatiemethodiek. Hiervoor wordt o.a. onderzocht welke methodiek toepasbaar is. Tenslotte worden de verschillende vormen van aansprakelijkheid en de consequenties hiervan inzichtelijk gemaakt voor het bestuur.

Ten aanzien van het versterken van het proces beleidsbijstellingen, streeft de regio ernaar dat evaluaties plaatsvinden op de uitvoering van beleidsbijstellingen en deel uitmaken van de evaluatiemethodiek.

6.4 Beleidsrealisatie

	Regie	'12	'13	'14	'15
Overeenkomsten/ convenanten gesloten met partners in de vitale infrastructuur	RVB	✓	✓	✓	
Noodscenario's beoefend met partners vitale infrastructuur	RVB			✓	
Beoefende PSHOR plannen en Ingrijpende gebeurtenis scenario's	GHOR			✓	
Plan bevolkingsonderzoek VNOG vaststellen	GHOR			✓	
Opstellen en oefenen plan nafase	Gemeenten			✓	✓

² Nazorg heet m.i.v. Wvr Nafase (dit valt onder bevolkingszorg). Dit is een deelproces van de gemeente welke wordt heringericht.

	Regie	'12	'13	'14	'15
Uniform organiseren van de ondersteuning van het bestuur	Gemeenten	✓	✓	✓	
Alle kolommen weten hoe de crisisteams gegevens verwerken en archiveren in LCMS	RVB	✓	✓	✓	
Herstelfase maakt structureel onderdeel uit van evaluaties n.a.v. incidenten	Brandweer/ GHOR		✓		
Inzicht in de vormen en consequenties van aansprakelijkheid n.a.v. incidenten	Brandweer/GHOR/gemeenten		✓		

7. Informatiemanagement

7.1 Inleiding

Informatiemanagement is een cruciaal onderdeel van crisisbeheersing en rampenbestrijding en is ondersteunend aan de 3 dragende beleidsvelden die in de eerdere hoofdstukken aan de orde zijn geweest.

In de basisvereisten crisismanagement van het Ministerie van Veiligheid en Justitie staat ten aanzien van informatiemanagement vermeld: "Het doel van het proces informatiemanagement is het verkrijgen van alle voor de bestrijding van het grootschalig incident relevante informatie en die actief beschikbaar stellen. De juiste informatie moet in de juiste vorm en op het juiste moment beschikbaar zijn voor degenen die deze nodig hebben (de kolomparters en de externe partners). De juiste vorm is in ieder geval een multidisciplinair totaalbeeld met de essentiële punten, dat goed toegankelijk, overzichtelijk en zoveel mogelijk gestandaardiseerd is".

Dit hoofdstuk geeft in het kort de visie op informatiemanagement binnen de veiligheidsregio weer en de wijze waarop de uitvoering hiervan in gang wordt gezet.

7.2 Visie op informatiemanagement

De veiligheidsregio wil zijn koploperpositie op het gebied van netcentrisch werken handhaven en innoveren, passend bij de bestuurlijk aanvaardbare risico's.

Netcentrisch werken is het, binnen de hoofdstructuur van de crisisorganisatie bij een opschalingsituatie, snel komen tot een eenduidig en over de verschillende lagen gedeeld totaalbeeld van de situatie. Dit gedeelde totaalbeeld dient als basis voor de te nemen besluiten en in te zetten acties.

7.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid

De informatievoorziening binnen en tussen de verschillende overleggen en teams van de crisisorganisatie van de veiligheidsregio dient op orde te zijn. Noodzakelijkerwijs brengt dit met zich mee dat sprake dient te zijn van een multidisciplinaire informatieopbouw. Door de verbreding van rampenbestrijding naar crisisbeheersing krijgt de regio steeds meer te maken met externe partners die deel uit gaan maken van de multidisciplinaire voorbereiding en bestrijding van incidenten en crises.

Om informatiemanagement naar een hoger niveau te brengen werkt de veiligheidsregio in de planperiode aan de volgende doelstellingen:

- Het doorontwikkelen van netcentrisch werken;
- Het stroomlijnen van de informatievoorziening;
- Het realiseren van een multidisciplinair informatieknooppunt;
- Beschikbaarheid van incidentinformatie;
- Voldoen aan de informatiemanagementeisen zoals genoemd in de basisvereisten crisismanagement;
- Ondersteuning van kwaliteitszorg & kennismanagement middels informatiemanagement.

Ten aanzien van de doorontwikkeling van het netcentrisch werken wil de regio een professionalisering van de informatievoorziening bereiken. Netcentrisch werken wordt door het Rijk en het Veiligheidsberaad gezien als een absolute voorwaarde voor de veiligheidsregio's om te voldoen aan de Basisvereisten Crisismanagement.

In de planperiode wordt geïnvesteerd in het integreren van LCMS in de huidige informatievoorziening en de regio neemt een actieve rol aan voor wat betreft netcentrische innovaties. Ketenpartners worden hierbij betrokken en nemen hieraan deel.

Voor wat betreft het stroomlijnen van informatie streeft de regio er naar dat partners snel informatie met elkaar kunnen delen en dat specifieke expertise voor en tijdens een crisis snel beschikbaar en op de juiste plek komt. Informatievoorziening moet ondersteuning bieden aan zowel de processen van staande organisaties als aan de (tijdelijke) crisisorganisatie. Dit vereist professionalisering van de informatievoorziening. Geïnvesteerd wordt in architectuur, het ontsluiten van preparatieve data en het standaardiseren van het uitwisselingsformat. Daarnaast wordt aangesloten op landelijke basisregistraties en vindt integratie plaats van operationele informatievoorziening in de kantooromgeving.

De regio streeft er naar om een multidisciplinair knooppunt in te richten waar voor, tijdens en na een crisis informatieverwerking plaatsvindt. Verdere uitwerking van het informatieknooppunt wordt opgenomen in het crisisplan. Het gebruik van sociale media en projectmatig werken wordt hierin opgenomen.

De regio streeft er tevens naar dat operationele functionarissen en betrokken partners in staat worden gesteld om op het juiste moment, op de juiste plaats, in de juiste vorm en zo efficiënt mogelijk over de juiste informatie kunnen beschikken. In de planperiode wordt de mobiele informatiebehoefte vastgesteld en wordt de informatie op mobiele apparaten ontsloten. Daarnaast wordt er aan gewerkt om de beschikbaarheid van verbindingen optimaal te krijgen.

Op het gebied van informatiemanagement wil de regio volledig voldoen aan de gevraagde prestaties in het kader van de Basisvereisten Crisismanagement en deze te integreren in de informatiehuishouding. In de planperiode wordt alle informatie uit het risicoprofiel ontsloten en multidisciplinair beschikbaar gesteld.

Ten aanzien van de ondersteuning van kwaliteitszorg wordt geïnvesteerd in het ontsluiten van managementinformatie en ondersteuning op het gebied van kennismanagement.

7.4 Beleidsrealisatie

	Regie	'12	'13	'14	'15
Netcentrisch werken is doorontwikkeld	RVB	✓	✓	✓	✓
De informatievoorziening is gestroomlijnd	Brandweer	✓	✓	✓	✓
Een multidisciplinair knooppunt is gerealiseerd	RVB	✓	✓		
Incidentinformatie is voor crisisfunctionarissen beschikbaar	Brandweer	✓	✓		
Voldaan wordt aan de basisvereisten crisismanagement ten aanzien van informatiemanagement	RVB	✓			
Kwaliteitszorg & kennismanagement in de organisatie wordt middels informatiemanagement ondersteund	Brandweer	✓	✓	✓	✓

8. Kwaliteitszorg & kennismanagement

8.1 Inleiding

Kwaliteitszorg & kennismanagement richten zich op het optimaliseren van de prestaties van de organisatie om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van de 'klant' en de eigen professionele standaarden. Dit beleidsveld is ondersteunend aan de drie dragende beleidsvelden.

Dit hoofdstuk geeft in het kort de visie op kwaliteitszorg en kennismanagement binnen de veiligheidsregio weer en de wijze waarop de uitvoering hiervan in gang wordt gezet.

8.2 Visie op kwaliteitszorg en kennismanagement

De veiligheidsregio is volgens de Wvr verplicht om zijn kwaliteitsstreven te organiseren. Het organiseren van de kwaliteit van de prestatie van de organisatie als multidisciplinair systeem voor rampenbestrijding vraagt om een samenhangend beleid van kwaliteitszorg en kennismanagement binnen de verschillende disciplines van de veiligheidsregio. Een beleid dat voortdurende aandacht voor organisatieverbetering garandeert, dat nodig is om elke dag een betrouwbare en goed presterende veiligheidsregio te zijn. Dat betekent dat de veiligheidsregio streeft naar het sturen op samenwerking en het afstemmen van het beleid voor kwaliteitszorg van de verschillende disciplines binnen de veiligheidsregio. Kennismanagement wordt ingezet ter vergroting van de effectiviteit van de organisatie. Kennis wordt ontwikkeld door het evalueren van oefeningen en inzetten, door het analyseren en leren van klachten, door te leren van uitgevoerde audits, scenario-ontwikkeling en door te luisteren naar de behoeften en vragen van burgers, instellingen en bedrijven. Kennis komt tevens beschikbaar in de vorm van rapporten van inspectieorganen, ministeries en kennisinstituten of door onderzoeken van de regio zelf. Zonder het ontwikkelen en aanwenden van kennis, kan de regio haar prestaties niet verbeteren.

8.3 Uitgangspunten en doelstellingen van beleid

De organisatieonderdelen binnen de veiligheidsregio kennen een verschillend ontwikkelingsniveau op het gebied van kwaliteitszorg en kennismanagement. Het streven is om de multidisciplinaire samenwerking te bevorderen en het ontwikkelingsniveau op elkaar af te stemmen en naar een gemeenschappelijk niveau te brengen. Binnen de planperiode worden de individuele kwaliteitszorgtrajecten van de verschillende disciplines op elkaar afgestemd door multidisciplinair kwaliteitsbeleid op te stellen en hier uitvoering aan te geven. De GHOR is al enige jaren HKZ³ gecertificeerd en streeft naar een jaarlijkse continuering hiervan.

Ten aanzien van kennismanagement werken we verder aan het vergroten van het lerend vermogen, waaraan invulling wordt gegeven door middel van het programma Lerend Vermogen. Aandacht wordt besteed aan het vermogen om nieuwe kennis op te nemen, kennis te verspreiden, kennis te ontwikkelen en kennis toe te passen. De bestaande instrumenten, zoals technisch (brand)onderzoek, evaluaties van oefeningen en inzetten (op basis van de evaluatiemethodiek), analyses van klachten, kennisplatformen, audits en tevredenheidsonderzoeken, worden gecontinueerd en verder uitgebreid. Het specialisme dat de regio heeft opgebouwd op het vlak van brandonderzoek wordt gecontinueerd en uitgebreid. Hiermee is brandonderzoek het tweede specialisme van de veiligheidsregio waarmee ze zich op landelijk niveau onderscheidt.

---

³ Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector

Kwaliteitszorg en kennismanagement zijn (mede) bronnen om de ontwikkeling van de organisatie te stimuleren. Om te kunnen voldoen aan de omgevingseisen streeft de veiligheidregio er naar om een flexibele organisatie te zijn, die in staat is om in een veranderende omgeving optimaal in het netwerk te kunnen functioneren. Voor de veiligheidsregio, en specifiek voor de VNOG, vraagt dit om het (opnieuw) richten en inrichten van de organisatie. Hiervoor wordt uitvoering gegeven aan de kadernota Organisatieontwikkeling VNOG 2.0.

Ook streeft de veiligheidsregio er naar om meer inzicht te krijgen in de prestaties van de regio. Regiobrede doelstellingen en doelstellingen/ambities per organisatieonderdeel worden specifiek gemaakt en de managementstuur- en verantwoordingsinformatie wordt geoptimaliseerd. Een betere koppeling met de (beleids)planning- en controlcyclus en de informatievoorziening is hierbij noodzakelijk.

8.4 Beleidsrealisatie

	Regie	'12	'13	'14	'15
Multidisciplinair kwaliteitsbeleid vastgesteld	Brandweer/GHOR	✓			
Vergroten van het lerend vermogen	Brandweer/GHOR	✓	✓	✓	✓
Expertregio op brandonderzoek	Brandweer	✓	✓	✓	✓
Flexibele organisatie die in staat is om optimaal in het netwerk te kunnen functioneren	Brandweer/GHOR	✓	✓	✓	
Managementsturings- en verantwoordingsinformatie is geïmplementeerd	Brandweer/GHOR	✓	✓		

Bijlagen

Bijlage 1. Uitwerking risicoprofiel.....	31
Bijlage 2. Doelen / inspanningen netwerk.....	35
Bijlage 3. Overzicht partners	41
Bijlage 4. Mono-ontwikkelingen binnen kolommen.....	45
Bijlage 5. Overzicht operationele prestaties	49
Bijlage 6. Beschrijving van de voorzieningen en maatregelen opkomsttijden brandweer.....	51
Bijlage 7. Lijst met gebruikte afkortingen.....	53

Bijlage 1. Uitwerking risicoprofiel

Het betreffende document is vastgesteld door het algemeen bestuur van de VNOG van 30 maart 2011 en te vinden via www.vnog.nl.

In de tabel is een overzicht gegeven van de risico's en het (nieuwe) beleid cq de (nieuwe) maatregelen die voor elk van de scenario's gaan worden uitgewerkt. De bestaande inspanningen ten behoeve van deze risico's zijn in het kader van dit beleidsplan niet uitgebreid weergegeven.

Scenario	Omschrijving	Nieuw aanvullend beleid	Intensivering bestaand beleid
Pandemie	Dit is een wereldwijd en tenminste landelijk risico. De regio geeft uitvoering en ondersteuning aan de internationale of landelijke aanpak.	Landelijk wordt een concrete capaciteitanalyse uitgewerkt.	Dit betekent gezamenlijk planvorming (inclusief continuïteitsplannen), intensief oefenen, vastleggen afspraken met alle betrokken ketenpartners.
Bos- en heidebrand	Dit risico heeft specifiek betrekking op het natuurgebied de Veluwe. In het gebied zijn instellingen, woonkernen en recreatiebedrijven aanwezig. Het bestaande beleid m.b.t. de informatiepositie, snelle signalering en gecoördineerde bestrijding wordt gehandhaafd.	Meer aandacht voor zelfredzaamheid, evacuatiestrategieën en samenwerking met publiek/private partners en kennisontwikkeling en -deling. Een en ander in lijn met de landelijke visie op natuurbranden die momenteel in ontwikkeling is.	De beleidsontwikkeling is verder gericht op het inbouwen van veiligheid aan de voorkant. Verder is het beleid gericht op het voorkomen van onbeheersbare natuurbranden.
Elektriciteits-uitval	Dit is een landelijk of regionaal risico. Het is van belang vooral de informatie positie goed te regelen; weten wat effecten van uitval zijn. Er is sprake van een domino-effect richting andere vitale belangen.	Er worden afspraken gemaakt met partners binnen de vitale infrastructuur. Uitwerken van processen zelfredzaamheid en risicocommunicatie.	Bestaande planvorming wordt geoptimaliseerd.
Extreem weer	Extreme weersomstandigheden kunnen leiden tot ontwrichting en als trigger fungeren voor het ontstaan van andere scenario's.	Uitwerken scenario en nadruk op stimuleren van zelfredzaamheid en risico- en crisiscommunicatie.	
Overstromingen	Gezamenlijk met waterschappen en omliggende Gelderse regio's zijn rampbestrijdingsplannen voor dijkringen opgesteld. Deze plannen zijn voornamelijk gericht op preventieve evacuatie, maar ook op afstemming tussen de opschaling van de waterkolom en de algemene kolom. Er is een voorbeelduitwerking van het worst case incidentscenario dijkdoorbraak Bislich en de effecten voor de VNOG.	Nadruk op het uitwerken processen risico- en crisiscommunicatie, zelfredzaamheid en evacuatie. Daarnaast zo mogelijk aansluiten op de toekomstige uitkomsten van het Landelijk Operationeel Plan Evacuatie (LOPE). Landelijk wordt nog een concrete capaciteitanalyse uitgewerkt.	In afstemming met de Gelderse regio's en zo mogelijk ook IJsselland wordt gekeken hoe verder te gaan met de planvorming.

Scenario	Omschrijving	Nieuw aanvullend beleid	Intensivering bestaand beleid
Incident giftige stoffen	De hoogste risico's worden gevormd door de BRZO- en BEVI-bedrijven en transport. Het beleid wordt gecontinueerd.	De nadruk ligt de komende jaren op risico- en crisiscommunicatie en zelfredzaamheid.	Dit houdt in dat door middel van risicoreducerende maatregelen de waarschijnlijkheid en impact van risico's verlaagd worden. Door middel van planvorming wordt voorbereid op de risico's. Voorts worden specialistische eenheden regionaal getraind. Samenwerking met partners is van belang in verband met milieueffecten.
Incident grootschalige evenementen	Er is een eerste uitwerking van dit incidentscenario beschikbaar met een kwalitatieve inschatting van aard en omvang.	Het evenementenbeleid wordt nader uitgewerkt o.a. op basis van de evenementenreader vanuit het cluster EVA en door middel van publiek private samenwerking.	
Brand in gebouw zorg en welzijn	Bestaand beleid is conform gemeentelijk en regionaal traject vergunningverlening, toezicht en handhaving.	Nadruk ligt op stimuleren zelfredzaamheid en aangaan van publieke private samenwerking.	
Dierziekte		Scenario gaat worden uitgewerkt.	
Uitval ICT voorzieningen	Dit is een landelijk of regionaal risico.	Scenario gaat worden uitgewerkt. Landelijk wordt het scenario uitval nutsvoorzieningen uitgewerkt door middel van een capaciteitanalyse.	
Ingrijpende gebeurtenissen	Dit is regionaal beleid dat is samengevat in een protocol. Het betreft coördinatie rondom incidenten met maatschappelijke impact waarbij vaak geen opschaling plaatsvindt maar nadruk ligt op de nazorg.	Het beleid wordt nader uitgewerkt. Nadruk ligt op ontwikkeling inzetprotocol en vaststellen beoogde competenties.	Dit betekent gezamenlijk planvorming en oefenen.

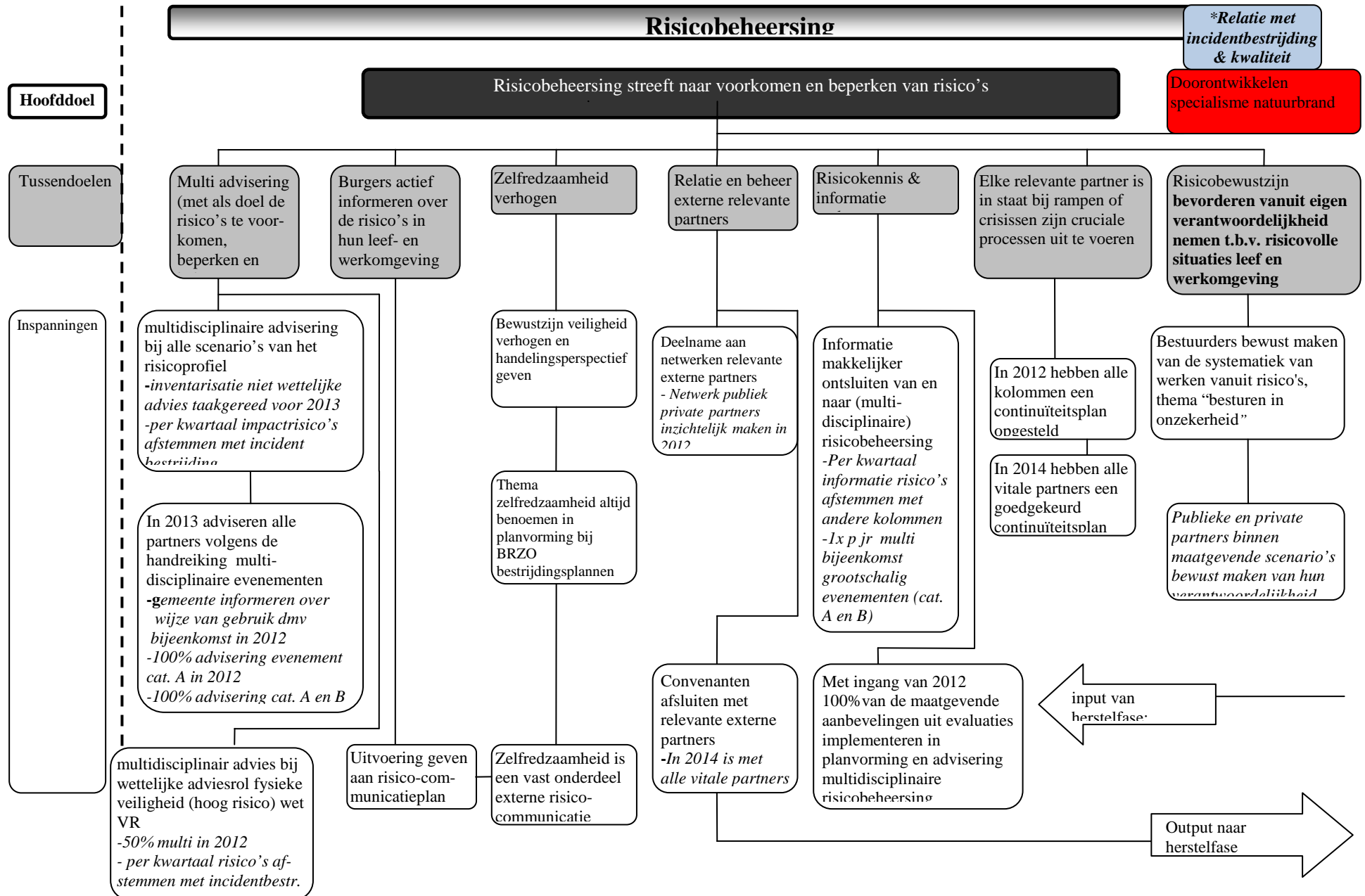
Onderstaand is een overzicht opgenomen van de generieke processen die nu nog onderbelicht zijn en die in de komende jaren aandacht krijgen. De reeds bestaande inspanningen en processen die bijdragen aan de veiligheid (en de komende jaren worden gecontinueerd) zijn hierin niet weergegeven.

Generiek proces	Omschrijving	Nieuw beleid
Risico- en crisiscommunicatie	Het beleidplan risicocommunicatie is vastgesteld en wordt uitgevoerd.	Ontwikkelen strategie voor crisiscommunicatie.
Zelfredzaamheid (inclusief verantwoordelijkheidsdeling en publiek-private samenwerking)	Er zijn pilots zelfredzaamheid bij natuurbrand gedraaid Landelijk beleid wordt op de voet gevolgd en hieraan wordt actief een bijdrage geleverd.	De resultaten van de pilots en de landelijke ontwikkelingen toepassen op alle relevante scenario's.
Evacuatie strategieën	Evacuatie strategie voor overstromingen is bekend.	Die ervaringen en strategieën worden toegepast op andere scenario's.

Voor zover de incidentscenario's zijn uitgewerkt maken ze onderdeel uit van het risicoprofiel.

Bijlage 2. Doelen / inspanningen netwerk

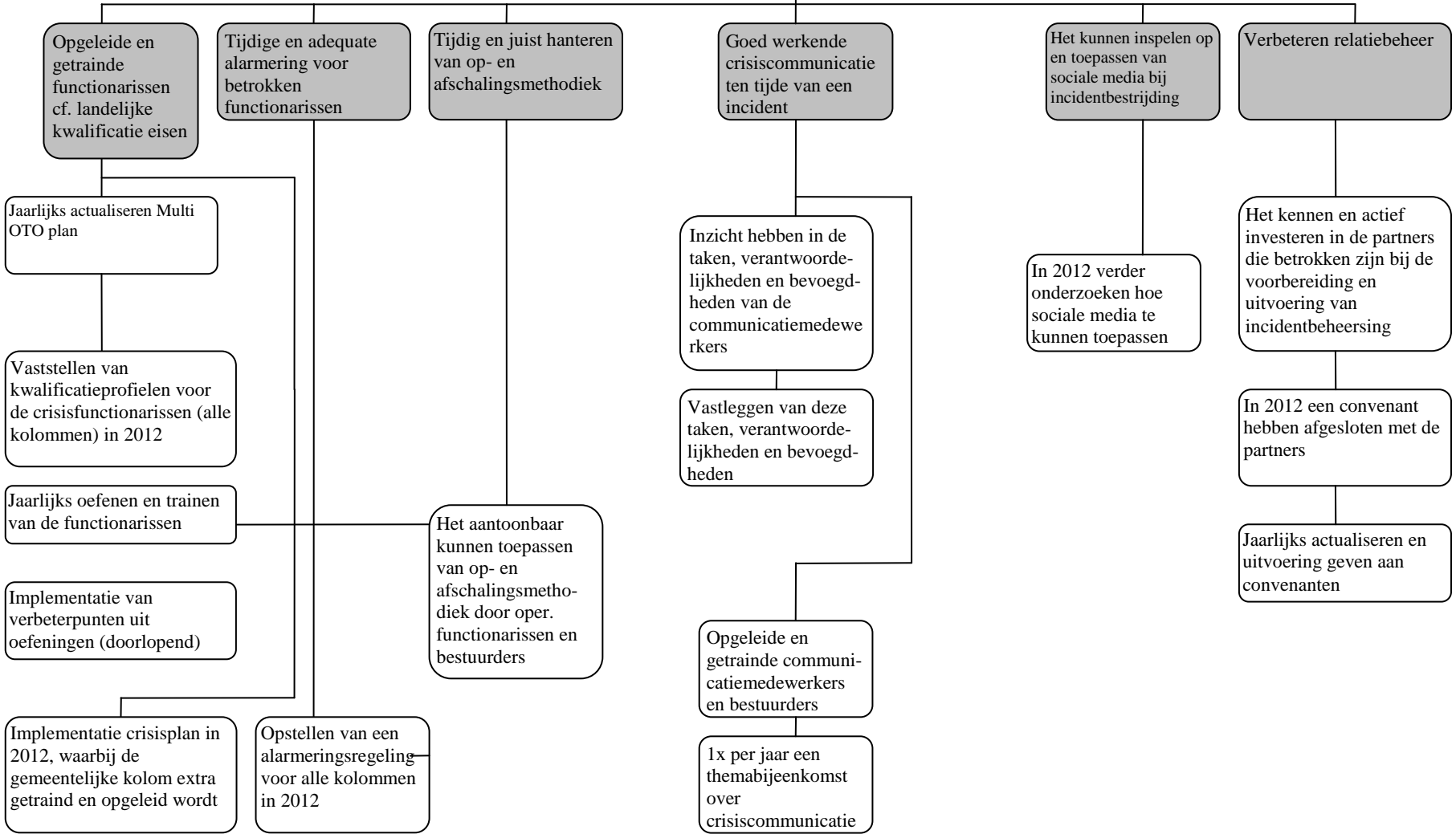
Incidentbestrijding

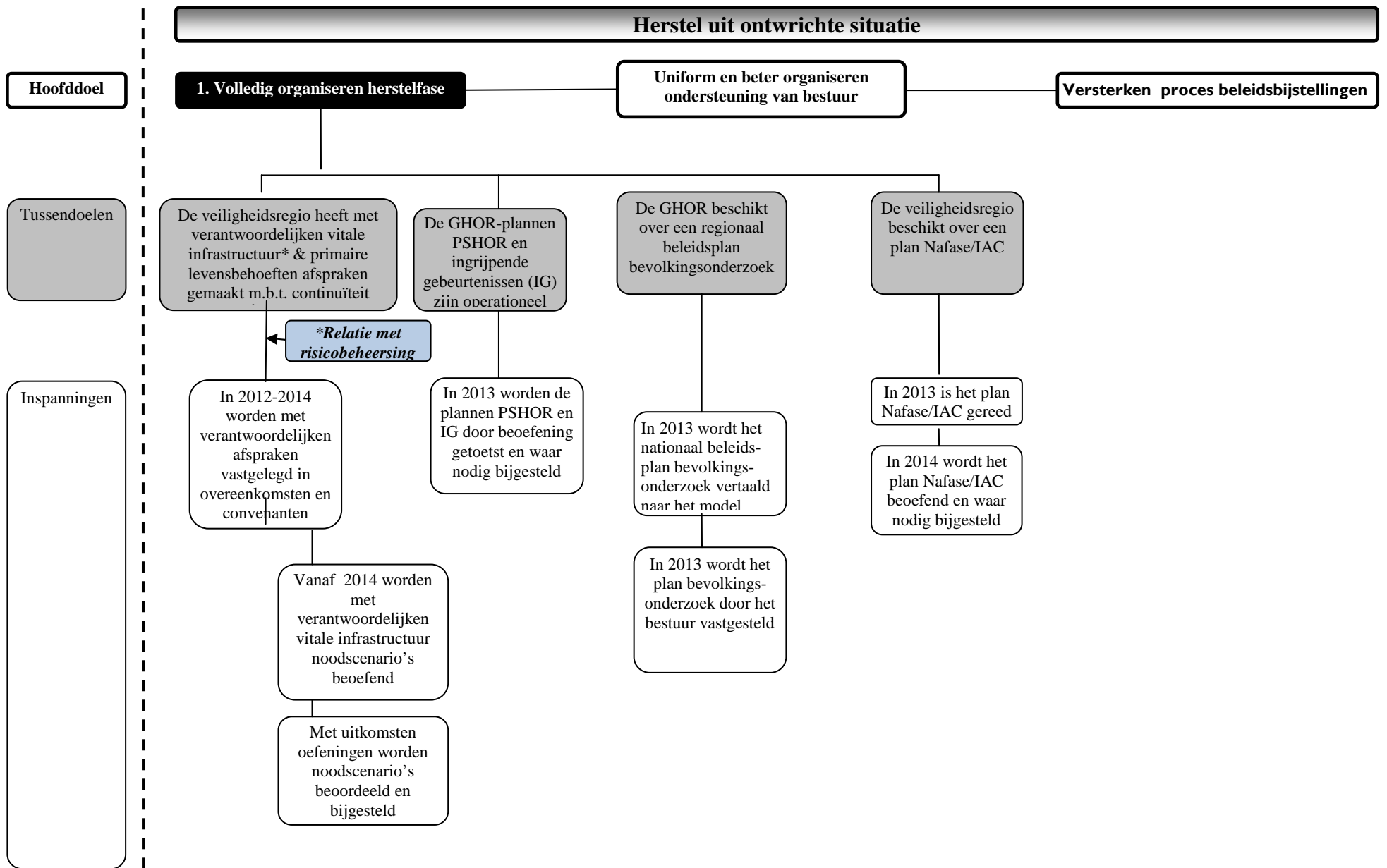
Het optimaliseren van de operationele en bestuurlijke operationele inzet

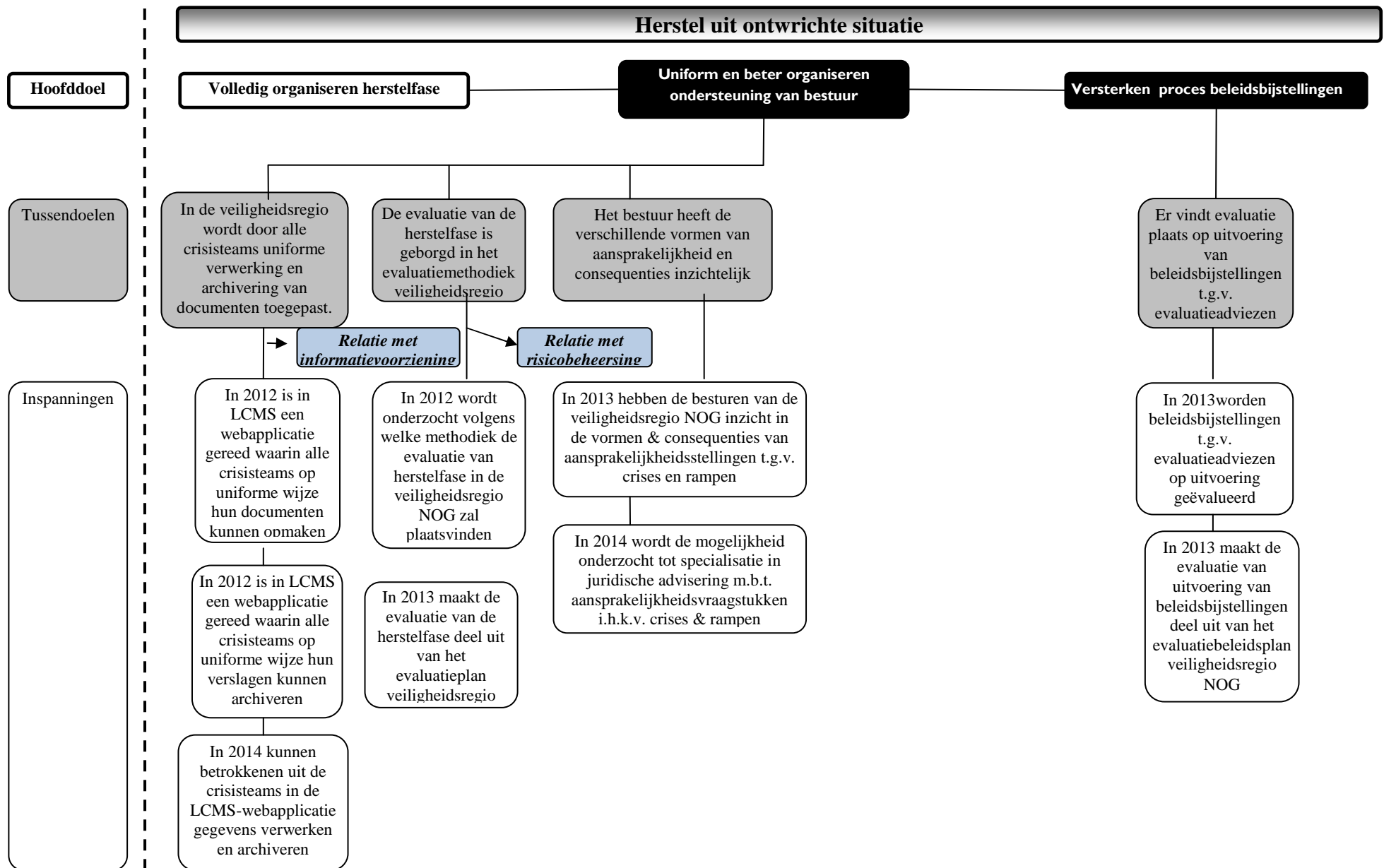
Hoofddoel

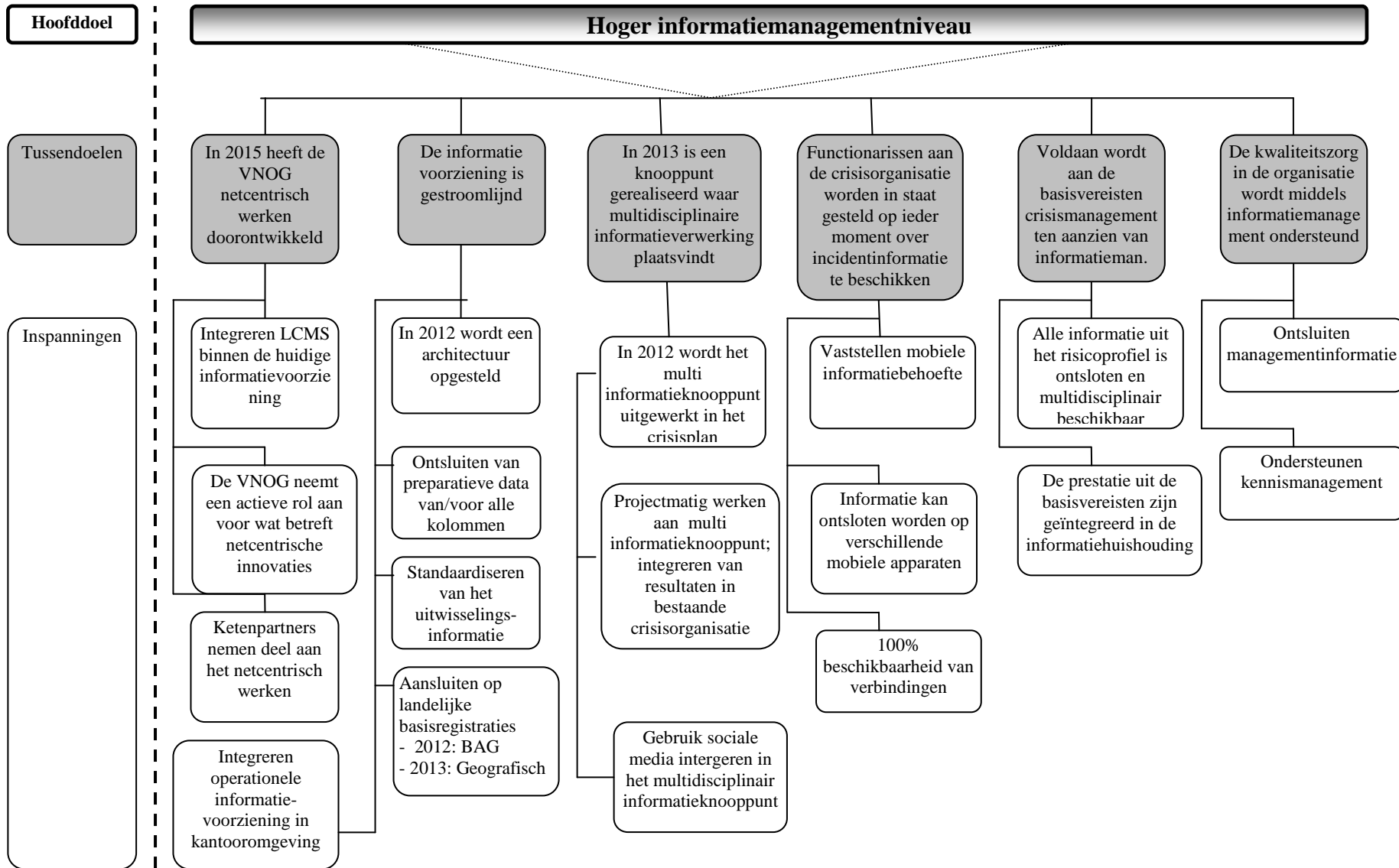
Tussendoelen

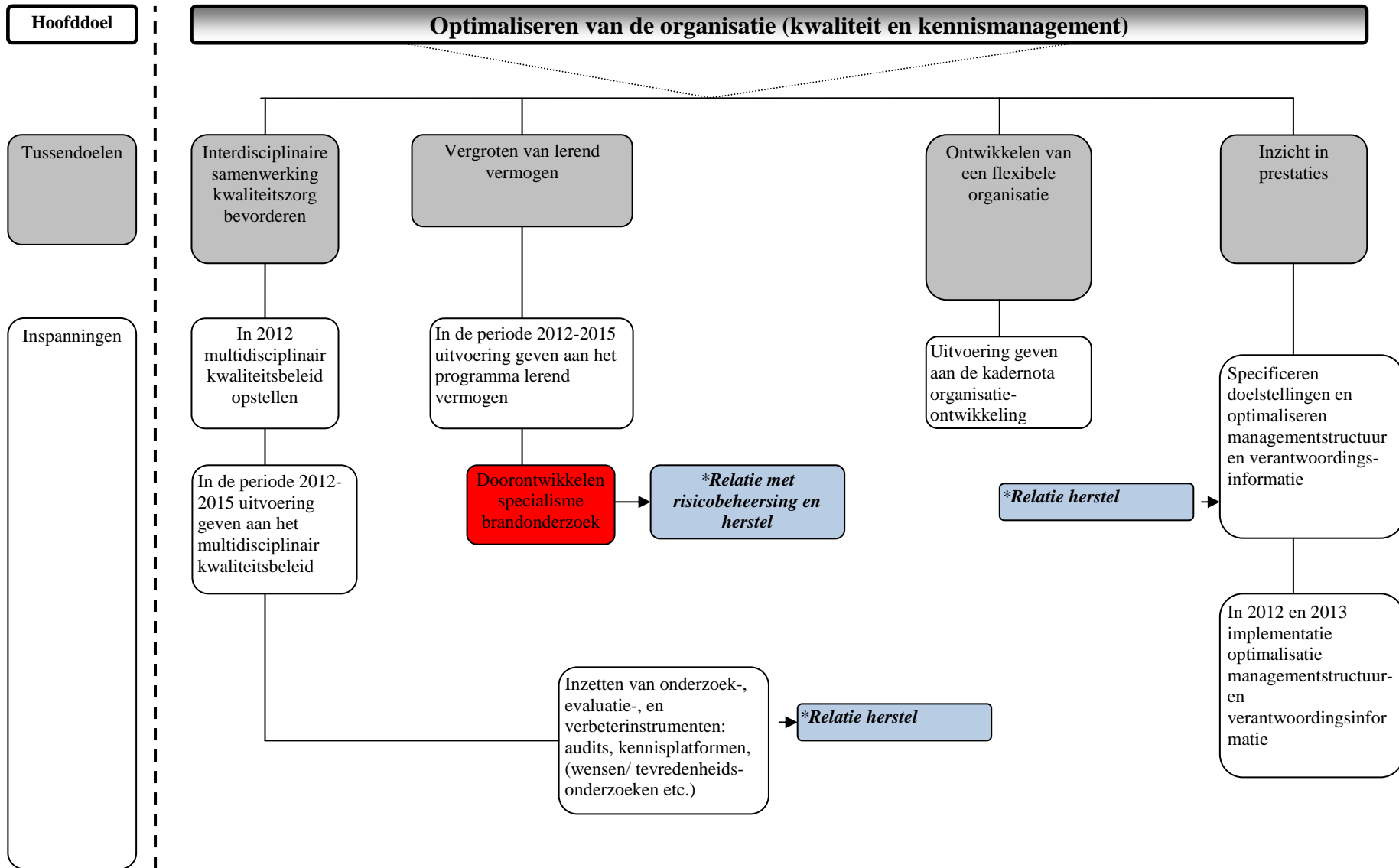
Inspanningen

Bijlage 3. Overzicht partners

In dit hoofdstuk staat welke afspraken zijn gemaakt met buurregio's, Defensie, organisaties die voorzien in de vitale infrastructuur, openbaar vervoersbedrijven en risicovolle objecten.

Gezondheidszorg

De GHOR coördineert en faciliteert de reguliere zorg- en dienstverlening ten behoeve van de burgers tijdens rampen en crises en heeft in de voorbereiding daartoe afspraken gemaakt met haar ketenpartners uit de 'witte kolom':

- Connexxion Ambulancezorg (Regionale Ambulancevoorziening);
- GGD;
- Ziekenhuizen in de regio;
- Regionale Huisartsenvereniging;
- Nederlandse Rode Kruis;
- Traumacentra;
- PSHOR (GGZ-instellingen, Maatschappelijk Werk en Slachtofferhulp).

Brandweertzorg

De veiligheidsregio heeft afspraken gemaakt met de volgende partners:

- Ministerie van Veiligheid en Justitie over CBRNe (Chemisch Biologisch Radiologisch Nucleair);
- Ministerie van Defensie, Ministerie van Veiligheid en Justitie, ministerie van Infrastructuur en Milieu over Fire Bucket Operations.

Defensie

Defensie wordt steeds meer als een structurele veiligheidspartner gezien. Eén van de hoofdtaken van Defensie is het ondersteunen van de civiele partijen bij de openbare orde handhaving en rampenbestrijding. Hiervoor is het convenant intensivering civiel-militaire samenwerking afgesloten met het militair commando Noord.

Een Officier Veiligheidsregio maakt deel uit van het Regionaal Veiligheidsbureau in de regio.

Water- en Scheepvaartzorg

De veiligheidsregio heeft afspraken gemaakt met de volgende partners:

- Netwerk SAMIJ (Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied)
- Koninklijk Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM).

Rijkswaterstaat

Landelijk wordt een convenant met Rijkswaterstaat (in casu het ministerie van Infrastructuur en Milieu) gesloten. In de regio wordt o.a. binnen het hoogwaterprogramma Viking met Rijkswaterstaat samengewerkt. Ook in de Gelderse Commissie Calamiteitenbestrijding Grote Rivieren wordt met Rijkswaterstaat samengewerkt, alsmede bij weg- en watergerelateerde multidisciplinaire oefeningen.

Waterschappen

Met de waterschappen Veluwe en Rijn & IJssel heeft de veiligheidsregio enige jaren geleden een convenant afgesloten. Met dit convenant is ook ingestemd door Waterschap Vallei & Eem en Waterschap Regge & Dinkel. Met de aangrenzende veiligheidsregio's, met name IJsselland, en de daarbij betrokken waterschappen wordt eind 2011 gezien hoe de samenwerking op een pragmatische wijze voortgezet wordt.

Justitie

De veiligheidsregio heeft afspraken gemaakt met de volgende partners:

- VNOG - Politie NOG - Openbaar Ministerie Arrondissement Zutphen.
- Provincie Gelderland

De liaison van de provincie in het RBT neemt de taken van de CdK waar, zoals bedoeld in de ambtsinstructie en de bevoegdheden in het kader van de Wvr.

Een liaison van de provincie maakt deel uit van het Regionaal Veiligheidsbureau in de regio.

Vitale Infrastructuur

De veiligheidsregio heeft in het kader van risico- en crisisbeheersing op regionale schaal een regisserende rol ten aanzien van de borging van de continuïteit van de vitale voorzieningen. De veiligheidsregio sluit daarom convenanten af met de volgende organisaties:

- Pro-Rail/NS en andere relevante railvervoerders;
- Liander;
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;
- Vitens;
- ICT en telecom-organisaties.

Buurregio's

- Veiligheidsregio IJsselland;
- Gezondheids- en Veiligheidsregio Gelderland-Midden;
- Veiligheidsregio Twente;
- Veiligheidsregio Flevoland;
- Gelderland-Zuid.

Media

- Omroep Gelderland.

Buurstaten

De VNOG grenst aan de Duitse districten (Kreis) Borken en Kleve. De volgende documenten worden ontwikkeld:

- Grensoverschrijdend bijstandsplan voor rampen en zware ongevallen;
- Met het Kreis Kleve is nog geen bijstandsplan vastgesteld.

Voor de inzet in Nederland zijn er afspraken gemaakt met het Landesverband Nordrhein-Westfalen en de regio's Twente, VNOG, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Noord- en Midden-Limburg en Zuid-Limburg:

- Grensoverschrijdend bijstandsplan Technisches Hilfswerk (THW).

Tot 1 januari a.s. wordt op het gebied van kennisuitwisseling bij hoog water samengewerkt tussen de drie Gelderse regio's, de Kreisen Kleve en Wesel en de Bezirksregierung Dusseldorf. Nader bezien dient te worden hoe de samenwerking op dit gebied vervolgd wordt na 1 januari 2012.

Overige partners

- Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum: bij rampen en crises;
- Ministerie Veiligheid en Justitie;
- Nationaal crisiscentrum (inclusief expertisecentrum risico- en crisiscommunicatie) (NCC). Door het NCC wordt het Regionaal Veiligheidsbureau voorzien van de dagelijkse informatievoorziening en de situatie rapporten bij calamiteiten.

Risicovolle objecten en scenario's

In de risico-inventarisatie staat beschreven welke risicovolle objecten en scenario's de regio kent. De operationele maatregelen en afspraken tussen crisisorganisaties ten aanzien van deze risico's staan beschreven in de volgende documenten:

- Rampen- en incidentbestrijdingsplannen;
- Scenariokaarten;
- Operationele Handboeken.

Bijlage 4. Mono-ontwikkelingen binnen kolommen

Brandweer

De brandweer in Noord- en Oost-Gelderland is volop in beweging. De afgelopen 3 jaar stonden grotendeels in het teken van de voorbereiding op het in werking treden van de Wet op de Veiligheidsregio's. Concreet heeft dit erin geresulteerd dat er een historische omwenteling heeft plaatsgevonden; de gemeentelijke brandweertaken zijn door een wijziging van de gemeenschappelijke regeling ondergebracht bij het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Hiermee is invulling gegeven aan de wettelijke regionalisering van de gemeentelijke brandweren. In de VNOG is er voor gekozen om de verantwoordelijkheid voor de basisbrandweezorg terug te brengen onder verantwoordelijkheid van de bestuurscommissies van de clusters. Hiermee is een unieke organisatievorm gevonden waarmee evenwicht is gevonden tussen regionale verantwoordelijkheid met sterke lokale binding.

Dit clustermodel, met een regisserende en beleidsstimulerende taak voor de gezamenlijke concernorganisatie, is de basis waarlangs de komende jaren invulling zal worden gegeven aan de taken zoals deze in de WVR staan genoemd.

Dit heeft, na vaststelling van de gemeenschappelijke regeling, dan ook geresulteerd in een opdracht aan de directeur brandweer tot reorganisatie van de brandweerkolom. Naast de clusterontwikkeling zal daarom ook de brandweerorganisatie van het concern een ontwikkeling door gaan maken.

De brandweer zal zich, naast de focus op kwaliteitsontwikkeling van de basisbrandweezorg in de clusters, kenmerken door een programmatische aanpak van de door het risicoprofiel aangedragen prioritaire thema's en maatgevende scenario's.

Hiernaast wordt gekozen voor een aantal uitgangspunten:

- Risicoanalyse als motor van de organisatie
- Risicodifferentiatie (landelijk en regionaal)
- Natuurbrand en Brandonderzoek als regionaal specialisme en ontwikkeling van de (landelijke) rol van expertregio
- Aansluiten bij de Strategische Reis van de NVBR (Brandweer Over Morgen).

Uitwerking van deze uitgangspunten en de prioritaire thema's zal worden gepresenteerd in het (eveneens wettelijk verplichtte) brandweerbeleidsplan. Deze zal in 2012 aan het bestuur van de Veiligheidsregio worden voorgelegd.

Operationele slagkracht

De Leidraad Brandweercompagnie is bepalend geweest voor het inrichten van de repressieve organisatie als het gaat om het grootschalig optreden. De komende jaren zal de Leidraad Grootschalig Brandweer Optreden (LGBO) de maatlat zijn waarlangs de slagkracht van de brandweer wordt gelegd. Vanuit de NVBR wordt er gewerkt aan een landelijke visie op de wijze van optreden (doctrine's) en de daarbij horende gereedschappen. Daarnaast is er een trend om specialismen landelijk slim te verdelen. Deze drie ontwikkelingen zijn bepalend voor de toekomstige operationele slagkracht van de brandweer in de regio Noord en Oost Gelderland.

GHOR

De GHOR bestaat inmiddels ruim tien jaar. De afgelopen jaren is hard gewerkt om een organisatie voor de geneeskundige hulpverlening op poten te zetten. Door opleiden, trainen, oefenen en het bestrijden van incidenten is ruime kennis en ervaring opgebouwd. Met deze knowhow en in het licht van de wet veiligheidsregio en de wet publieke gezondheid heeft de GHOR vier speerpunten benoemd waar ze de komende beleidsperiode naartoe gaat werken, te weten:

- *Versterken Risicobeheersing*
De GHOR adviseert het bevoegd gezag over fysieke- en evenementenveiligheid. Het streven is om de adviezen op voorgenoemde gebieden multidisciplinair te verstrekken, waarvoor een samenwerking is opgezet binnen de VNOG. Hiernaast neemt GHOR de rol op zich van 'ambassadeur veiligheid' richting de keten- en zorgpartners. In 2012 zal de GHOR overgaan op het toetsen van zorginstellingen op aanwezigheid van planvorming op het gebied van zorgcontinuïteit.
- *Versterken Operationele Inzet*
Om de operationele inzet te versterken stelt de GHOR zich ten doel vakbekwaam personeel beschikbaar te hebben. Dat betekent (continuïteit in de) bezetting van functies en het opleiden, trainen en oefenen van operationele functionarissen. Voor een adequate bestrijding van incidenten is het essentieel dat operationele informatie en gezamenlijke incidentbeelden beschikbaar zijn. Door in te zetten op de evaluatie van oefeningen en incidenten wordt de operationele inzet d.m.v. lessons learned versterkt.
- *Versterken GHOR-Organisatie*
Het GHOR-bureau heeft een kwalitatief goede bezetting van mensen met veel ervaring naast een aantal enthousiaste jonge mensen, maar is klein. Dat geeft in de koude situatie geen problemen, maar bij incidenten moet creatief gehandeld worden. Er gaat versterking gezocht worden door het aanhalen van de banden met de operationele functionarissen van onze ketenpartners en omliggende regio's.
- *Versterken Netwerk*
Met het van kracht worden van de Wet Veiligheidsregio's wordt de verantwoordelijkheid van het voorbereid zijn nadrukkelijk bij de keten zelf neergelegd. De GHOR positioneert zich in een meer faciliterende, regisserende en toezichhoudende rol. Een sterk en goed voorbereid netwerk betekent voor de GHOR dat zij haar onafhankelijke regierol kan waarmaken zonder in verantwoordelijkheden van instellingen te stappen.

Politie

Landelijk gezien staat de Nederlandse politie aan de vooravond van een geweldige uitdaging. Die uitdaging behelst het realiseren van een nationale politie onder verantwoordelijkheid van de Minister van Veiligheid en Justitie.

Dit met als doel te komen tot een organisatie die beter in staat is invulling te geven aan de eisen die de maatschappij stelt.

Kernbegrippen daarbij zijn:

- een veiliger leefomgeving
- meer vertrouwen bij de burger
- meer tevredenheid bij agenten
- overzichtelijker bestuur en besturing en
- vermindering administratieve lastendruk

De politieregio Noord- en Oost-Gelderland zal samen met de twee andere Gelderse politieregio's en de regio's IJsselland en Twente één van de tien regionale eenheden gaan vormen. Een zgn. kwartiermaker gaat in de loop van 2011 aan de slag om deze vijf regio's om te vormen tot de regionale eenheid Oost Nederland.

Een tweede belangrijke ontwikkeling speelt zich binnen de politieregio Noord- en Oost-Gelderland zelf af. Dat betreft de uitvoering van een reorganisatieplan, de zgn. Veiligheidsstrategie 2013. In 2009 heeft het Regionaal College deze richting bepaald. Deze reorganisatie ondersteunt de ingezette koers op weg naar een betaalbare organisatie met als kenmerkende sleutelwoorden: vergroten van de slagkracht, ruimte geven aan vakmanschap en borgen van de lokale verankering.

Meer concreet geeft dit het volgende te zien:

- politiefunctie op lokaal niveau versterken
- gebiedsgebonden werken staat centraal
- negen sterke teams met integrale verantwoordelijkheid op gebied van opsporing, handhaving en assistentie inwoners
- districtslaag opheffen
- opsporing op twee niveaus (regionaal en lokaal).

Volgens de planning moet de nieuwe organisatie in het voorjaar van 2012 vorm krijgen.

Tenslotte een enkel woord over de politie-evenementenkalender.

Deze inmiddels bij de politie NOG in gebruik genomen kalender omvat meer dan het enkele woord doet vermoeden. Erachter gaat een methodiek schuil die gaat leiden tot een professionelere operationele voorbereiding op publieksevenementen. Bij een consequent gebruik van deze methodiek - m.n. wat betreft de risico-inschatting - krijgt elk evenement zowel in de voorbereidings- als ook in de uitvoeringsfase de operationele en bestuurlijke aandacht die het verdient.

Gemeenten

De wet veiligheidsregio's geeft kaders en richtlijnen voor gemeenten op het gebied van de crisisbeheersing. Deze professionalisering zorgt ervoor dat er met en naast de hulpdiensten kan worden samengewerkt tijdens incidenten, crises of rampen. Naast deze doorontwikkeling biedt de wet gemeenten nadrukkelijk ruimte tot samenwerking in bevolkingszorg.

Ambtelijke samenwerking

Intensieve ambtelijke samenwerking op het gebied van de crisisbeheersing in Noord-, en Oost Gelderland is reeds geborgd op de niveaus van secretarissen en ambtenaren openbare veiligheid (AOV). De secretarissen komen acht tot tien keer per jaar bijeen in het clustersecretarissenoverleg (CSO) onder voorzitterschap van de coördinerend gemeente secretaris. De ambtenaren openbare veiligheid komen acht keer per jaar bijeen in het Regionaal Overleg Openbare Veiligheid (ROOV) onder voorzitterschap van een gemeentesecretaris uit het CSO. Alles wat te maken heeft met de uitwerking van ontwikkelingen op het gebied van de gemeentelijke crisisbeheersing passeert deze beide overlegvormen waarbij het ROOV het CSO adviseert. Als onderdeel van de gemeentelijke crisisbeheersingsstructuur hebben de gemeentelijke communicatieadviseurs zich georganiseerd in het platform crisiscommunicatie.

OTOG

Onderdeel van het ROOV is de (permanente) werkgroep Opleiden, Trainen en Oefenen gemeenten (OTOG). Sinds 1 januari 2010 geeft deze werkgroep aan de hand van een meerjarenplan uitvoering aan de voorbereiding en ondersteuning van opleidingen en oefeningen voor de gemeentelijke kolom. In het jaar 2012 zal de werkgroep OTOG de opleidingsconcepten uit het project "GROOT⁴" integreren in haar opleidings- en trainingsprogramma. In het bijzonder door de uitkomsten van GROOT zal van OTOG een extra inspanning worden verwacht.

Samenwerking in bevolkingszorg

De 22 gemeenten in onze veiligheidsregio zijn zich aan het voorbereiden tot verder samenwerking in de bevolkingszorgprocessen. Tot voor kort organiseerde iedere gemeente afzonderlijk "haar" bevolkingszorgprocessen. Om te voldoen aan de wettelijke eisen worden regionale en subregionale pools ingesteld. Het uitgangspunt hierbij is de door de wet voorgeschreven verbetering van kwaliteit met minder mensen zonder verhoging van kosten.

Sectie bevolkingszorg

Sinds 2010 maakt de "sectie bevolkingszorg" deel uit van het Regionaal Operationeel Team (ROT). Evenals de andere secties in het ROT zullen de leden van de sectie bevolkingszorg zich komende jaren zich verder bekwamen in hun taken en verantwoordelijkheden.

---

⁴ Het project 'GROOT' staat voor Opleiden - Trainen en Oefenen binnen de gemeentelijke crisisbeheersing. Binnen het project GROOT worden landelijke opleidingskaders voor gemeentelijke sleutelfunctionarissen binnen de crisisbeheersing ontwikkeld

Beschikbaarheid

De leden van de sectie bevolkingszorg en de gemeentelijke actiecentra/deelprocessen worden op basis van vrije opkomst vanaf respectievelijk GRIP 2 en GRIP 3 gewaarschuwd. Hiervoor worden pools samengesteld met voldoende functionarissen zodat opkomst is gegarandeerd. Verder ontwikkelen zich op clusterniveau "harde" piketvormen voor gemeentelijke voorlichters/communicatie adviseurs en ambtenaren openbare orde.

Bijlage 5. Overzicht operationele prestaties

In onderstaand overzicht wordt vastgelegd dat binnen 80% van de gevallen de opkomsttijden (zoals gesteld in de Wvr) behaald worden. De reden om uit te gaan van dit percentage komt voort uit de uitgestrektheid van de regio in relatie met de bevolkingsdichtheid en kosteneffectiviteit. Het is niet altijd mogelijk om binnen de gestelde tijd op de opkomstlocatie te zijn. Daarnaast is een deel van de ondersteunende functionarissen niet in een piket georganiseerd.

Vanaf het moment dat de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat (in de praktijk betekent dit vanaf het moment dat de GRIP-regeling in werking treedt) moeten de volgende teams binnen de genoemde tijden volledig aanwezig zijn op de afgesproken locatie en zijn begonnen met hun werkzaamheden. Dit betreft de kernsamenstelling van de teams en secties, eventuele uitbreiding en ondersteuning van de teams kan worden teruggevonden in het Regionaal Crisisplan VNOG.

Team	Functionaris	Norm (Bvr)	Doel VNOG	Locatie
Meldkamer Oost Nederland	CaCo	Geen norm bepaald	Binnen 2 minuten op de meldkamer	MON
CoPI (kern)	Leider CoPI OvD-B OvD-G OvD-P of OvD-KMAR Persvoorlichter Informatiemanager CoPI	Binnen 30 minuten gestart met eerste overleg	in 80% van de gevallen binnen 30 minuten op opkomstlocatie	Plaats incident
CoPI (Uitbreiding)	Andere OvD'en, adviseurs, overigen		in 80% van de gevallen binnen 45 minuten na alarmering	
CoPI (ondersteuning)	Plotter Logger		in 80% van de gevallen binnen 45 minuten na alarmering	
ROT	Operationeel Leider AC Bevolkingszorg AC Brandweezorg AC Geneeskundige Zorg AC Politiezorg	Binnen 45 minuten aanwezig, binnen 60 minuten gestart met eerste overleg	in 80% van de gevallen binnen 45 minuten op opkomstlocatie	MAC
	Communicatieadviseur ROT Informatiemanager ROT	Binnen 30 minuten aanwezig	in 80% van de gevallen binnen 30 minuten op opkomstlocatie	
Sectie Informatie-mangement	Sitrapsschrijver Logger Plotter	Binnen 40 minuten aanwezig	In 80% van de gevallen opkomst binnen 40 minuten na alarmering	MAC
Sectie Bevolkingszorg, brandweezorg, Geneeskundige zorg en politiezorg		Binnen 60 minuten na afkondiging GRIP 2	In 80% van de gevallen opkomst binnen 60 minuten na alarmering,	MAC
	Voorlichter gemeenten	Binnen 30 minuten	In 80% van de gevallen opkomst binnen 30 minuten.	

Team	Functionaris	Norm (Bvr)	Doel VNOG	Locatie
GBT	Burgemeester Voorzitter Gemeentesecretaris Districtschef politie Directeur GHOR Clustercomm. Brw. Gem.communicatieadviseur AOV'er	Binnen 60 minuten na afkondiging van GRIP 3	In 80% van de gevallen opkomst binnen 60 minuten na alarmering	Gemeentehuis getroffen gemeente
Actiecentra bevolkingszorg		Binnen 90 minuten na afkondiging GRIP 3	In 80% van de gevallen binnen 90 minuten na alarmering	Gemeentehuis getroffen gemeente
RBT	Voorzitter RBT Betrokken BM's Hoofdofficier Justitie Vz. Waterschap Operationeel Leider	Binnen 90 minuten na afkondiging van GRIP 4	In 80% van de gevallen opkomst binnen 90 minuten na alarmering	

Bijlage 6. Beschrijving van de voorzieningen en maatregelen opkomsttijden brandweer

Het dekkingsplan Brandweer met de voor de Brandweer VNOG geldende opkomsttijden, zoals bedoeld in artikel 14, tweede lid onder f. van de Wet Veiligheidsregio's is in voorbereiding bij de Brandweer VNOG. Hiervoor geldt een planning in twee fasen:

Fase 1

Deze fase bestaat uit het in kaart brengen van het actuele verzorgingsgebied Brandweer VNOG als voorlopig dekkingsplan Brandweer VNOG.

Fase 2

Deze fase (najaar 2011-medio 2012) wordt benut om in lijn met de landelijke projectresultaten⁵ de praktische uitvoerbaarheid (binnen de regio NOG) van de systematiek van risicobenadering rond opkomsttijden te verkennen. Dat biedt een objectbenadering en een gebiedsbenadering, op basis van expertsessies. In deze verkenningsfase wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de voorgestelde stappen en fasen zoals landelijk gedefinieerd. Het past daarmee geheel binnen de landelijk ingezette 'strategische reis van de brandweer', die als kernpunten heeft: preventie/risicobeheersing, risicobewustzijn van de burger, eigen verantwoordelijkheid van de burger en het vergroten van de zelfredzaamheid.

---

⁵ Hiermee worden de onderdelen van het landelijke project Implementatie Begeleiding Dekkingsplannen Brandweer (IBDB) van de NVBR bedoeld.

Bijlage 7. Lijst met gebruikte afkortingen

AB	Algemeen bestuur
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
Copi	Commando Plaats Incident
CSO	Coördinerend gemeentesecretaris overleg
DB	Dagelijks bestuur
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
HKZ	Harmonisatie kwaliteitsbeoordeling in de zorgsector
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentsbestrijdingsprocedure
IAC	Informatie-en adviescentrum
ICT	Informatie communicatie technologie
IG	Ingrijpende gebeurtenissen
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
LCMS	Landelijk crisismanagementsysteem
MAC	Multi actiecentrum
MON	Meldkamer Oost Nederland
Multi-OTO- plan	Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen 2011-2014
NVBR	Nederlandse Vereniging voor Brandweer en Rampenbestrijding (www.nvbr.nl)
OM	Openbaar Ministerie
OTO	Opleiden trainen oefenen
OvD	Officier van Dienst
PNOG	Politieregio Noord-en Oost-Gelderland
PSHOR	Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen
RBT	Regionaal Beleidsteam
RC	Regionaal college
ROT	Regionaal operationeel team
RVB	Regionaal Veiligheidsbureau
VD	Veiligheidsdirectie
Wvr	Wet veiligheidsregio

Colofon

“Hoe Veilig is Veilig” is samengesteld door de projectgroep Beleidsplan. De projectgroep bestond uit: Janine Brand (GHOR), Coen Lubberts (brandweer), Frederik Hillebrink (AOV'er, gemeenten), Henk Schouten (politie), Allard van Gulik (brandweer), Marije Storteboom (projectleider), Katinka Oldenburger (Regionaal veiligheidsbureau), Tinet Reddingius (brandweer), Bruno Goddijn (brandweer) en Martine Versluis (VNOG).

Het proces is begeleid door de kerngroep. De kerngroep bestond uit: J.J. Kerkhof (gemeentesecretaris Nunspeet), Aart Schoenmaker (directeur GHOR), Allard van Gulik (sectorhoofd Risicobeheersing), Marije Storteboom (projectleider) en Gerard ten Have (plaatsvervangend korpschef).

Proces tot vaststelling

ROOV: 24 mei 2011

Cluster Gemeentesecretarissenoverleg 9 mei 2011

RMT Brandweer: 10 mei 2011

GHOR: 11 mei 2011

RMT Politie: 4 mei 2011

Veiligheidsdirectie: 13 mei 2011

Dagelijks Bestuur (DB): 9 juni 2011

Gemeenteraden (september-half november 2011)

DB: 1 december 2011

Algemeen Bestuur (AB): 21 december 2011

© VNOG Apeldoorn, mei 2011